

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Koszalina i powiatu koszalińskiego za 2019r.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane są na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem działań jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, w tym zagrożeń epidemiologicznych działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF. W celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych, Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną, która obejmuje także realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

Liczba obiektów pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie - 5784

W 2019r. przeprowadzono:

- 3233 kontrole i wizytacje,
- wydano 791 decyzji administracyjnych merytorycznych,
- wydano 637 decyzji płatniczych,
- 89 postanowień,
- 38 tytułów wykonawczych,
- nałożono 171 mandatów na kwotę 41950 zł,
- pobrano 993 próbek do badań laboratoryjnych.

Ponadto przeprowadzono:

- 264 kontrole związane z graniczną kontrolą sanitarną,
- wydano 469 świadectw,
- wydano 469 decyzji płatniczych.

Zajęto 381 stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Epidemiologia

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Na terenie objętym nadzorem przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Koszalinie zarejestrowano 2228 przypadków zachorowań. Jest to wzrost zachorowań o 511 przypadków. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej polegało na prowadzeniu nadzoru epidemiologicznego poprzez analizę zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Koszalinie prowadzi nadzór i rejestrację zachorowań na gruźlicę oraz choroby przenoszone drogą płciową. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Odnotowano po raz pierwszy pięć przypadków zachorowań na odrę, w tym 4 potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Pacjentów hospitalizowano. Z powodu zachorowań na choroby zakaźne odnotowano 6 zgonów.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe.

Zaobserwowano niewielki wzrost zatruc i zakażeń jelitowych. O 103 przypadki spadła liczba zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella - do 14 zachorowań. Czynnikiem etiologicznym były pałeczki: Salmonella z gr. DO., Salmonella Kentucky, Salmonella Enteritidis. Hospitalizowano 10 osób. Nie odnotowano ognisk zbiorowego zachorowania wywołanych pałeczką Salmonella. Zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe. Hospitalizowano 6 osób. We wszystkich przypadkach wyizolowano czynnik chorobotwórczy; Clostridium difficile, Yersinia enterocolitica. Jeden przypadek dotyczył dziecka do lat 2. Na wirusowe zakażenia jelitowe zarejestrowano 106 zachorowań. W 66 przypadkach czynnikiem etiologicznym były rotawirusy, w 3 przypadkach norowirusy a w 10 przypadkach adenowirusy. W pozostałych 27 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego. Zachorowania w 52 przypadkach wystąpiły u dzieci poniżej 2 roku życia. Hospitalizowano 72 osoby, w tym 37 dzieci do lat 2. Wśród zachorowań nie wystąpiło ognisko zbiorowego zachorowania z objawami ze strony przewodu pokarmowego.

Wzrosła liczba zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo - jelitowe BNO o prawdopodobnym pochodzeniu zakaźnym. Odnotowano 290 przypadków biegunek, z czego 63 zachorowania dotyczyły dzieci do lat 2. Hospitalizowano 9 osób, w tym 6 dzieci do lat 2. W 3 przypadkach zachorowania na biegunkę u dzieci do lat 2 wykonano badania laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, które nie określiły czynnika etiologicznego. Biegunka i zapalenia żołądkowo - jelitowe BNO, o prawdopodobnym pochodzeniu zakaźnym spowodowały wystąpienie ogniska zbiorowego zachorowania z objawami ze strony przewodu pokarmowego, które wystąpiło wśród dzieci Szkoły Podstawowej w Dunowie, korzystających z obiadów cateringowych.

Zarejestrowano 9 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Wszystkie osoby hospitalizowano. Zanotowano jedno ognisko zbiorowego zachorowania rodzinnego na

wirusowe zapalenie wątroby typu A wśród 3 osób, w tym jednego dziecka do lat 14-stu. Nie odnotowano przypadków bakteryjnych zatruc pokarmowych.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Wystąpiły cztery ogniska zbiorowego zachorowania z objawami ze strony przewodu pokarmowego, o 3 ogniska mniej niż w 2018 roku.

Pierwsze ognisko- wystąpiło wśród dzieci korzystających z obiadów w punkcie wydawania posiłków w Szkole Podstawowej w Dunowie gm. Świeszyno. Narażonych – 60 osób, w tym 45 dzieci. Dochodzeniem objęto 31 osób, w tym 15 dzieci do lat 14-stu. Żadnego dziecka nie hospitalizowano. Zgony nie wystąpiły. Objawy: wymioty, bóle brzucha, gorączka (od 37,2 °C do 39 °C), biegunka i nudności. Czas trwania epidemii: 3 dni. Przebieg zachorowań u wszystkich osób lekki. Objawy utrzymywały się do 24 godzin i miały charakter przemijający. W wyniku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego wykluczono pokarm jako nośnik zakażenia ponieważ nie powiązano zachorowania ze spożyciem pokarmu ze względu na to, iż firma cateringowa w Koszalinie dowoziła te same posiłki do innych instytucji, punktów wydawania posiłków i żywiła około 500 osób. Nie było innych zachorowań. Nie ustalono źródła zakażenia i czynnika etiologicznego. Badania wykonano u 28 osób z ogniska: 15 chorych oraz 13 osób zdrowych personelu pionu żywienia. Wykonano wymazy w kierunku pałeczek schorzeń jelitowych SS i pobrano próbki w kierunku rota/adeno/ norowirusów. Wszystkie posiewy w kierunku SS ujemne. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych nie pobrano do badań mikrobiologicznych próbek pokarmowych żywności, ponieważ w punkcie wydawania posiłków w Szkole Podstawowej nie przechowywano próbek pokarmowych. Pobrano je z kuchni przygotowującej posiłki dla usług cateringowych firmy w Koszalinie. Wyników badań nie kwestionowano. Próbek wody nie pobrano. Woda z wodociągu miejskiego, pod stałym nadzorem PSSE w Koszalinie. Pobrano do badania wymazy sanitarne z powierzchni obu dłoni pracowników kuchni firmy cateringowej w Koszalinie oraz pomocy w Oddziale Przedszkolnym Szkoły Podstawowej. Wyników badań wymazów sanitarnych nie kwestionowano. Stwierdzono liczne nieprawidłowości techniczne dotyczące niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych (ścian sufitów, podłóg), urządzeń (skorodowane powierzchnie lodówek), stanu technicznego stolarki drzwi i okien. Podjęto działania:

- nałożono mandat karny na osobę odpowiedzialną - koordynatora, w wysokości 500 zł.
- w celu poprawy stanu technicznego wszczęto postępowanie administracyjne.
- przeprowadzono kontrolę sprawdzającą usunięcie nieprawidłowości, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości. Zidentyfikowano czynniki sprzyjające wystąpieniu ogniska:

Do zachorowań mogło dojść drogą kontaktu człowieka z człowiekiem, gdyż pierwsze objawy pojawiły się u dziecka z Oddziału Przedszkolnego. Dziecko przyprowadzono do przedszkola, gdzie tego samego dnia spożywało obiad z pozostałymi dziećmi w Oddziale Przedszkolnym, w którym wystąpiło większość zachorowań. Pozostałe zachorowania dotyczyły pojedynczych

osób z klas starszych, które zachorowały ponieważ było to rodzeństwo lub osoby z bliskiego kontaktu z dziećmi z Oddziału Przedszkolnego. Po przeanalizowaniu wyników kontroli, nie powiązano zachorowań, ze stanem sanitarnym firmy cateringowej. Nie odnotowano również zachorowań wśród personelu firmy. Nie można całkowicie wykluczyć, iż do zachorowania prawdopodobnie doszło drogą pokarmową na skutek wtórnego zakażenia partii posiłków cateringowych w samym oddziale przedszkolnym podczas rozdzielania posiłków lub wypakowywania z opakowań transportowych, a na zanieczyszczenie zareagowała najmłodsza populacja o niższej odporności.

Drugie ognisko dotyczyło zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A i wystąpiło wśród członków rodziny. Ogółem 6 osób narażonych, w tym 2 dzieci do lat 14-stu. Trzy osoby chore, w tym jedno dziecko do lat 14-stu. Wszystkich hospitalizowano. Zgony nie wystąpiły. Objawy: osłabienie, złe samopoczucie, objawy dyspeptyczne, następnie zażółcenie powłok skórnych, odbarwiony stolec, ciemny mocz, bóle brzucha, jadłowstręt. Czas trwania epidemii jeden miesiąc. Okresu wylegania choroby nie ustalono. Przebieg choroby średni. Nie ustalono podejrzanych potraw. Źródło zakażenia: człowiek. Czynniki etiologiczny: wirus HAV.

Wykonano badania surowicy krwi w kierunku przeciwciał anty-HAV IgM. Uzyskano dodatnie wyniki badań anty-HAV IgM. Podjęto działania; przeprowadzono wywiady epidemiologiczne. Osoby z kontaktu z chorymi skierowano do lekarzy POZ. Poinformowano pacjentów o konieczności przeprowadzenia dezynfekcji w miejscu zamieszkania. Przeprowadzono kontrolę w szkole podstawowej oraz w żłobku, do których uczęszczały narażone dzieci. Polecono wzmocnić reżim sanitarny w placówkach, zalecono obserwacje dzieci przez rodziców, przekazano ulotki informacyjne dotyczące możliwych dróg narażenia oraz sposobów zapobiegania WZW typu A. Dwie osoby dorosłe, ze styczności z chorymi, zostały zaszczepione p/WZW A w punkcie szczepień podmiotu leczniczego POZ. Wykonano badania enzymów wątrobowych u dwóch dorosłych członków rodziny uzyskując wyniki w normie.

Czynniki wspomagające, które mogły wpłynąć na wystąpienie ogniska: Istnieje prawdopodobieństwo, iż nośnikiem zachorowań była żywność spożywana przez pierwszego chorego w postaci surowych warzyw i owoców. Do kolejnych zachorowań mogło dojść poprzez przeniesienie zakażenia z człowieka na człowieka, w wyniku nie przestrzegania zasad higieny podczas korzystania z toalety oraz przy sporządzaniu posiłków (zarażenie osoby mającej kontakt z chorym).

Trzecie ognisko- zbiorowego zachorowania z objawami ze strony przewodu pokarmowego, wystąpiło wśród osób przebywających w Ośrodku Rehabilitacyjno- Wypoczynkowym w Sarbinowie. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w wyniku którego ustalono: 215 osób narażonych, w tym 21 dzieci do lat 14-stu. Dochodzeniem objęto 51 osób, w tym: 41 osób chorych, 3 dzieci do lat 14-stu. Bez hospitalizacji. Zgony nie wystąpiły. Objawy: nudności, wymioty, biegunka, bóle brzucha, gorączka ok. 38,7°C oraz stan podgorączkowy 37-37,5 °C, luźne stolce, ból głowy, osłabienie. Objawy utrzymywały się przez około 48 godzin, a następnie mijały. Przebieg choroby lekki. U chorych zastosowano w leczeniu leki objawowe. W wyniku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego

wykluczono pokarm jako nośnik zakażenia ponieważ chorzy nie wskazywali na żywność jako źródło zakażenia. Osoby zamieszkujące we wspólnym pokoju zarażały się jedna od drugiej. Ponadto, osoby chore z objawami korzystały z zabiegów rehabilitacyjnych co przyczyniło się do rozprzestrzeniania się zachorowań. Badania wykonano u 12 osób chorych z ogniska w kierunku pałeczek schorzeń jelitowych SS oraz pobrano kał w kierunku rota /noro/ adenowirusów. Wszystkie wyniki badań były ujemne. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych nie pobrano do badań mikrobiologicznych próbek pokarmowych żywności, ponieważ w obiekcie ich się nie przechowuje. Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie nie pobrano próbek wody do badań. Uzyskanych wyników badań mikrobiologicznych wymazów sanitarnych również nie kwestionowano. Za stwierdzone w trakcie kontroli pionu żywienia nieprawidłowości ukarano kierownika ośrodka mandatem karnym w kwocie 500 zł oraz 200 zł.

Przeprowadzono kontrolę części hotelowej obiektu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą pomieszczeń pionu żywienia. Uchybienia sanitarne i techniczne usunięto.

Czynniki wspomagające, które mogły wpłynąć na wystąpienie ogniska:

1. Analiza z systemu ROE nie wskazała na żywność jako drogę szerzenia. Większość chorych nie wiązała spożywanych w ośrodku posiłków z zachorowaniem.
2. Chorzy z objawami korzystali z zabiegów rehabilitacyjnych, nie stosując się do zaleceń pielęgniarki. Przemieszczały się po całym budynku, korzystając ze świetlicy i ogólnodostępnych pomieszczeń. Pomimo możliwości dostarczania posiłków do pokoi, chorzy spożywali posiłki w stołówce ośrodka.
3. Do zachorowań dochodziło także pomiędzy osobami wspólnie zamieszkującymi pokój.

Czwarte ognisko zbiorowego zachorowania z objawami ze strony przewodu pokarmowego, wystąpiło wśród osób niepełnosprawnych umysłowo przebywających na turnusie rehabilitacyjno-wypoczynkowym w Ośrodku w Mielnie. 80 osób narażonych. Liczba chorych – 10 osób. Bez hospitalizacji. Zgony nie wystąpiły. Objawy: wymioty i nudności, biegunka, osłabienie, temperatura ciała 39,0°C bóle brzucha. Czas trwania epidemii: 3 dni. Okresu wylegania choroby nie ustalono. Objawy mijały w ciągu 5 do 48 godzin po zastosowaniu leków objawowych. W wyniku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego wykluczono pokarm jako nośnik zakażenia ponieważ żadna osoba nie wskazała na posiłek, który mógł być powiązany z objawami. Wszyscy byli zadowoleni z posiłków. Zorganizowano wycieczkę do Kołobrzegu gdzie nie zapewniono posiłku. Każdy uczestnik mógł korzystać z posiłków w różnych punktach sprzedaży. Również nie powiązano tychże zachorowań z ewentualnymi posiłkami podczas wycieczki.

Badania wykonano u osób chorych i personelu pionu żywienia w kierunku SS i rota/adenonowirusów. Wszystkie wyniki badań były ujemne. Z uwagi na przemijający charakter objawów oraz późne zgłoszenie ogniska, po przeanalizowaniu objawów chorobowych decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie nie pobrano wymazów w kierunku pałeczek schorzeń jelitowych. Nie pobrano do badań mikrobiologicznych próbek pokarmowych żywności, ponieważ w obiekcie nie przechowywano próbek posiłków. Z uwagi na treść zgłoszonych zarzutów, dotyczących

nieprawidłowości w przeprowadzaniu procesu mycia naczyń stołowych, pobrano do badań mikrobiologicznych wymazy sanitarne z powierzchni standardowej i użytkowej. Wyników badań próbek sanitarnych nie kwestionowano. Podczas kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarnego drobnego sprzętu produkcyjnego oraz nieprawidłowości w stanie technicznym zakładu. Na właściciela obiektu nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. Nakazano niezwłocznie usunąć uchybienia sanitarne oraz wzmocnić nadzór nad przebiegiem procesu mycia i dezynfekcji sztućców. Przeprowadzono kontrolę części hotelowej obiektu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, podczas której stwierdzono usunięcie wszystkich nieprawidłowości. W sprawie poprawy stanu technicznego wszczęto postępowanie administracyjne. Czynniki wspomagające, które mogły wpłynąć na wystąpienie ogniska; osoby zarażały się jedna od drugiej, nie stosowały się do obowiązujących ich diet. Trudno było to wyegzekwować ze względu na niepełnosprawności umysłowe uczestników. Uchybienia w stanie sanitarnym pionu żywienia. Nieobecności prawnych opiekunów w czasie dochodzenia oraz zbyt późne ujawnienie zachorowań po ustąpieniu objawów.

Ogółem wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących poddaniu się chorego lub podejrzanego o zachorowanie lub zakażenie badaniom, leczeniu, nadzorowi epidemiologicznemu, w tym:

- odsunąć od pracy w kontrakcie z żywnością osób będących nosicielami lub ozdrowieńcami oraz osób ze styczności z osobą chorą, do czasu uzyskania ujemnych badań kontrolnych w kierunku schorzeń jelitowych,
- zakazujące uczęszczania do żłobka lub przedszkola,
- nakazujące poddanie się leczeniu i badaniom w Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc ze względu na stwierdzone zakażenie gruźlicą lub kontakt z osobą chorą na gruźlicę

Wirusowe zapalenie wątroby:

Zarejestrowano 42 przypadki w tym :

- Wirusowe zapalenie wątroby typu A - 8 hospitalizowanych, sześć przypadków jako zachorowania pojedyncze. Trzy przypadki wystąpiły wśród osób zarejestrowanego jednego rodzinnego ogniska zbiorowego zachorowania na terenie Powiatu koszalińskiego.
- Wirusowe zapalenie wątroby typu B - 13 przypadków przewlekłego zapalenia u zdiagnozowanych nosicieli antygeny HbsAg, pacjentów leczono w warunkach ambulatoryjnych.
- Wirusowe zapalenie wątroby typu C – 21 przypadków typu przewlekłego. Hospitalizowano 9 osób.
- Wirusowe zapalenie wątroby typu B+C - nie odnotowano zachorowań.

Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wykazała wzrost liczby zachorowań do 14806 przypadków, o 4542 zachorowania więcej w stosunku do roku 2018. Hospitalizowano 15 osób, w tym 1 dziecko do lat 14-stu. Odnotowano jeden zgon z powodu grypy z zapaleniem płuc. U 19 chorych wykonano badanie w kierunku określenia typu wirusa grypy.

W 14 przypadkach określono w badaniu laboratoryjnym, typ wirusa grypy jako typ A, a w 5 przypadkach wirusa grypy typu A(H1N1). Pięć zachorowań potwierdzono u dzieci do lat 14 -stu. Zachorowania dotyczyły osób w przedziałach wiekowych: 0-4 lat – 3529 przypadków, 5-14 lat – 3454 przypadki, 15-64 lat – 6508 przypadków, powyżej 65 lat – 1315 przypadków. Choroby wieku dziecięcego. Obowiązkowe podstawowe szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce wprowadzone dla wszystkich dzieci w 13 miesiącu życia i zastosowanie dawki przypominającej w 10 roku życia poprawiły sytuację epidemiologiczną zachorowań na choroby wieku dziecięcego. Natomiast wprowadzone szczepienia przeciw ospie wietrznej do programu szczepień ochronnych nie dotyczą całości populacji tylko nadal wybranych jednostek chorobowych.

Odra – zarejestrowano 5 przypadków zachorowań, w tym 4 przypadki potwierdzono badaniami laboratoryjnymi oraz jedno zachorowanie zakwalifikowano jako przypadek prawdopodobny.

Ospa wietrzna – zarejestrowano 1225 przypadków, o 495 więcej w stosunku do roku 2018. Z powodu powikłań hospitalizowano 3 osoby.

Ostre porażenie wiotkie u dzieci do lat 14 – nie rejestrowano zachorowań.

Krztusiec-odnotowano 2 przypadki potwierdzonego zachorowania i jeden zakwalifikowany jako możliwy. Zachorowania wystąpiły wśród dzieci w wieku przedszkolnym, szczepionych przeciwko krztuścowi.

Różyczka –nie zarejestrowano zachorowań.

Nagminne zapalenie przyusznicy – świnka- zgłoszono trzy przypadki. Chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu. Ogółem zarejestrowano 8 przypadków. Odnotowano 2 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie mózgu. Chorych hospitalizowano. Z pobranego materiału do badań tylko w jednym przypadku wyizolowano czynnik etiologiczny- wirusa opryszczki HSV-2. Zachorowanie zakończyło się zgonem. W drugim przypadku nie wyizolowano czynnika etiologicznego.

Zarejestrowano 2 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i /lub mózgu. Pacjentów hospitalizowano. W jednym przypadku z pobranego do badań materiału od chorego wyizolowano bakterię Escherichia coli. W drugim przypadku nie określono czynnika etiologicznego.

Na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych zarejestrowano 2 przypadki zachorowania. Nie wyizolowano czynnika etiologicznego.

Odnotowano 2 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu zakwalifikowanego jako przypadki potwierdzone. Pacjentów hospitalizowano.

Inwazyjna choroba meningokokowa- zarejestrowano jedno zachorowanie , które wystąpiło pod postacią posocznicy. Zakończone zgonem. Czynnikiem etiologicznym była bakteria Neisseria meningitidis gr.C .

Borelioza z Lyme- ogółem zarejestrowano 52 przypadki zachorowań. Hospitalizowano 2 osoby z powodu neuroboreliozy i boreliozy stawowej.

Styczność, narażenie na wściekliwość – potrzeba szczepień- ogółem zarejestrowano 190 osób pokąsanych, w tym 42 dzieci do lat 14-tu. Wzrosła o 18 liczba osób pokąsanych, u których wdrożono szczepienia przeciwko wściekliwości do 48 w roku 2019, w tym u 9 dzieci do lat 14-tu. Z powodu doznanych ran kąsanych, w Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie, hospitalizowano 5 osób, celem chirurgicznego zaopatrzenia ran w znieczuleniu ogólnym. Dwie osoby przyjęto do hospitalizacji celem wdrożenia uodpornienia czynno-biernego przeciwko wściekliwości.

Choroby przenoszone drogą płciową- Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Koszalinie wykonuje zadania związane z prowadzeniem ich rejestracji i zgłaszania. Zarejestrowano 5 zachorowań na kiłę oraz jeden przypadek na rzeżączkę. Przypadki potwierdzono badaniami laboratoryjnymi i zakwalifikowano jako kiłę i rzeżączkę potwierdzoną. Hospitalizowano jedną ciężarną pacjentkę celem wdrożenia antybiotykoterapii w warunkach szpitalnych.

Gruźlica-liczba zarejestrowanych zachorowań na terenie powiatu.

Odnotowano 13 przypadków gruźlicy. Rozpoznano 11 przypadków gruźlicy płuc, 2 przypadki gruźlicy innych narządów. Hospitalizowano w Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie -11 osób. Pozostałe osoby diagnozowano ambulatoryjnie w Poradni Gruźlicy Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Gruźlicę płuc prątkującą rozpoznano w 11 przypadkach. Z otoczenia chorych, 8 osób zostało objętych nadzorem przez Poradnię Gruźlicy. Z powodu gruźlicy płuc odnotowano jeden zgon.

Zakażenie HIV/choroba AIDS. Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Koszalinie realizuje zadania związane z rejestracją zakażeń HIV i zachorowań na AIDS. Zarejestrowano 9 nowo wykrytych zakażeń HIV i jeden przypadek AIDS. Hospitalizowano ogółem 3 osoby. Pomimo wzrostu liczby niektórych zachorowań, choroby te nie stanowiły zagrożenia epidemiologicznego na nadzorowanym terenie.

2.Realizacja szczepień ochronnych.

30 świadczeniodawców w 46 punktach szczepień wykonywało szczepienia ochronne. Zgodnie z rocznym planem w podległych podmiotach leczniczych przeprowadzono 41 kontroli. Zakres kontroli obejmował „Ocenę w zakresie szczepień ochronnych” zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U z 2019 roku, poz. 1239 ze zm.), która dotyczyła dystrybucji preparatów szczepionkowych, wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych, zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz środowisk opornych.

Stwierdzono ogółem 34 uchybienia, dotyczące między innymi;

- opóźnienia w realizacji szczepień ochronnych,
- nieprowadzenia 24 godzinnego monitorowania temperatury w urządzeniu chłodniczym w którym przechowywano preparaty szczepionkowe,
- braku bieżącej aktualizacji przepisów prawnych,
- niepoddawania walidacji termometrów do pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym,

- nieprawidłowego ustawienia progów alarmowych temperatury powiadamiana sms w urządzeniu chłodniczym,
- nieprowadzenia w formie papierowej raz w tygodniu wydruku temperatury systemu Efento,
- nieprawidłowego prowadzenia rejestru rozchodu preparatów szczepionkowych,
- braku aktualizacji obowiązujących procedur.

Wzorem lat ubiegłych nadal propagowano szczepienia zalecane. Profilaktycznie zaszczepiono przeciw tężcowi ogółem 3705 osób w poszczególnych grupach wiekowych: 0-19 lat – 14 dzieci i młodzieży, 20-30 lat– 399 osoby, 30 lat i powyżej – 3292 osoby.

Przeciwko grypie ogółem zaszczepiono 7062 osoby, w grupach wiekowych: 0-4 lat – 58 dzieci, 5-14 lat – 167 dzieci, 15-64 lat– 1818 osób, 65 i powyżej – 5019 osób.

Urząd Miasta Koszalina oraz Miasta Mielna, tak jak w latach poprzednich, finansowały zakup szczepionek przeciwko grypie, zaszczepiono 3939 osób powyżej 65 roku życia. Szczepienia przeprowadziły wytypowane podmioty lecznicze. Liczba osób zaszczepionych wg choroby /szczepienia obowiązkowe w grupach ryzyka lub zalecane/, przeciw której wykonywano szczepienie i wieku szczepionych przedstawia się następująco:

błonica - 150 osoby, krztusiec- 19 osób, poliomyelitis- 141 osób, dur brzuszny - 175 osób, kleszczowe zapalenie mózgu - 316 osób, ospa wietrzna – 503 osoby, w tym 0-11 lat – 474 dzieci, zakażenie Neisseria meningitidis – 316 osób, w tym 0-19 lat – 277 dzieci, wirusowe zapalenie wątroby typu A- 334 osób, w tym 20 i powyżej – 297 osób, biegunka rotawirusowa- 493 niemowlęta, zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego – ogółem 279 osób, w tym 263 dziewczynki z rocznika 2006, zaszczepiono w ramach kolejnej realizacji programu zdrowotnego pod nazwą „Szczepienia profilaktyczne przeciwko rakowi szyjki macicy – wirus HPV, finansowanego przez Urząd Miasta Koszalina oraz Miasto Mielno. Szczepienia przeprowadziły wytypowane podmioty lecznicze.

Procentowość wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym, w analizowanych rocznikach, kształtuje się następująco:

Gruźlica – szczepienie podstawowe. Rocznik 2019-2018 - co stanowi 97,93%.

Wirusowe zapalenie wątroby typu b - szczepienie podstawowe (pierwotne + uzupełniające). Rocznik 2019-2015 stanowi to 95,77%.

Błonica, tężec, krztusiec, polio – szczepienie podstawowe. Rocznik 2018-2015, stanowi to 97.52 %.

Rocznik 2014 i 2013 – 6 latki – szczepienie przypominające – I dawka. Stanowi to 84,20 %.

Błonica, tężec, krztusiec- Rocznik 2006 i 2005 – 14 latki – szczepienie przypominające – II dawka. Stanowi to 89,69 %.

Błonica, tężec- Rocznik 2001 i 2000 – 19 latki – szczepienie przypominające – III dawka. Stanowi to 85,34 %.

Odra, świnka, różyczka.

Rocznik 2018- szczepienie podstawowe. Stanowi to 98,85 %.

Rocznik 2014 – 6 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - 34,53 %. II dawka - 62.94 %.

Rocznik 2013 – 6 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - 48,50 %.II dawka - 49,48 %.

Rocznik 2010 – 10 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - 19,12 %.II dawka -79,66 %.

Rocznik 2009 – 10 – latki – szczepienie przypominające. I dawka - 4,41 %. II dawka - 94,75 %.
Roczniki 2018-2006- 96,57%.

Szczepienia ochronne (obowiązkowe i zalecane) realizowane są przez podmioty lecznicze na podstawie Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych zawartego w Dzienniku Urzędowym nowelizowanym corocznie. Na rok 2020 Dz.U z roku 2019, poz.87.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych utrzymuje się na zadowalającym poziomie, pomimo 176 ogółem środowisk opornych zgłoszonych i zarejestrowanych w tutejszej Stacji. W roku 2019 przybyły 43 nowe. Nadal wpływ na taką sytuację ma bardzo agresywna działalność ruchów antyszczepionkowych w Internecie. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie polegały na przesłaniu do osób uchylających się od obowiązkowych szczepień pism edukacyjnych, nakazów, upomnień, postanowień. Wystawiano do Wojewody Zachodniopomorskiego 27 tytułów wykonawczych celem prowadzenia przez niego dalszego postępowania egzekucyjnego. Udzielano informacji publicznych pisemnych oraz telefonicznych. Odpowiadano na pytania, które powtarzały się ponieważ kopiowano je z Internetu. Dotyczyły;

- prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych u dziecka po podaniu szczepionki,
- wystąpienia problemów zdrowotnych po podaniu szczepionki oraz poniesienia kosztów leczenia,
- składu proponowanych szczepionek,
- zawartości thimerosalu, mertiolatu, formaldehydu lub fenolu w szczepionkach,
- celu stosowania szczepienia przeciwko niektórym chorobom, które praktycznie już nie występują- np. poliomyelitis.
- zasadności stosowania szczepienia na daną chorobę, skoro jedyne zachorowania pochodzą ze szczepionek,
- bezpieczeństwa szczepionek stosowanych w Polsce,
- liczby i charakteru odnotowanych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych popodaniu szczepionki,
- sposobu ustalania sytuacji epidemiologicznej na terytorium Polski, w oparciu o , którą jest opracowywany Program Szczepień Ochronnych na dany rok
- przeprowadzania badań nowonarodzonych dzieci w celu stwierdzenia czy dziecko urodziło się z wrodzoną obniżoną odpornością
- sposobu przechowywania szczepionek,
- posiadania przez kontrolowane podmioty agregatu zabezpieczającego przerwanie dostaw energii elektrycznej oraz elektronicznego, całodobowego monitoring temperatury przechowywania szczepionek,
- ustalania listy przeciwwskazań do szczepień w Polsce
- utrzymywania się odporność po podaniu szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polomyelitis, inwazyjnemu zakażeniu Haemophilus Influenzae, gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby, odrze, śwince, różyczce oraz pneumokokom
- wpływu szczepień na tworzenie się zbiorowej odporności,

- przymuszania do wykonywania szczepień ochronnych przez Światową Organizację Zdrowia.

Niepożądane odczyny poszczepienne- podległe podmioty lecznicze zgłosiły ogółem 20 przypadków, które zakwalifikowano jako odczyny łagodne.

Hospitalizacja trwała 3-4 dni. Nastąpił pełny powrót do zdrowia.

3. Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej.

Na koniec 2019 roku zewidencjonowano 477 podmiotów leczniczych, w tym 283 praktyki lekarskie.

Wydano ogółem 28 decyzji administracyjnych w tym:

- 10 decyzji merytorycznych,
- 2 decyzji zmieniających termin wykonania,
- 3 decyzje umarzające,
- 1 decyzję opinię
- 12 decyzji płatniczych na kwotę 1064,30 zł..

Przeprowadzono ogółem 196 kontroli sanitarnych. Mandatów karnych nie nałożono. Wydano 4 postanowienia dotyczące odmowy wszczęcia postępowania. W jednym przypadku prowadzone jest postępowanie administracyjno-egzekucyjne

Szpital.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie zlokalizowanych było sześć szpitali.

1. Szpital Wojewódzki - Koszalin ul. Chałubińskiego 7.
2. AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. w Warszawie Pl. Europejski 2, Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7.
3. Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc - Koszalin ul. Niepodległości 44-48.
4. Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" - Koszalin ul. Armii Krajowej 7.
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" - Koszalin ul. Głowackiego 7.
6. Pro-Beauty Sp. z o.o. Parnowo 2 76-039 Biesiekierz Oddział Koszalin ul. Głowackiego 7

Informacje dot. modernizacji obiektów.

Szpital Wojewódzki w Koszalinie przy ulicy Chałubińskiego 7

W grudniu zakończono modernizację Oddziału Chirurgii Urazowej i Ortopedycznej. Nadal trwa modernizacja oddziałów wraz z zapleczem w pionie dziecięcym.

Z uwagi na rozpoczęcie modernizacji zgodnie z zaakceptowanym programem dostosowawczym w grudniu przeniesiono Oddział Obserwacyjno - Zakaźny do części pomieszczeń Oddziału Dermatologii. Poradnię Chorób Zakaźnych przeniesiono na I piętro do pomieszczeń Poradni Specjalistycznych. W obrębie obszaru laboratoryjno-diagnostycznego SOR-u została zorganizowana poradnia stomatologiczna dla osób niepełnosprawnych / dwa pomieszczenia, w tym jedno, to sala wybudzeń/.

W ciągu roku przeprowadzono niewielkie remonty i naprawy, wynikające z wydanych decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie. Drobne

remonty dotyczyły między innymi pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla pacjentów zlokalizowanego na parterze w Poradniach Specjalistycznych, w którym wymieniono na nową glazurę, terakotę i armaturę.

W Przychodni Onkologicznej przy ul. Orlej 2 w Koszalinie odnowiono poprzez malowanie poczekalnię dla pacjentów, zorganizowano gabinet diagnostyczno - zabiegowy z 4 stanowiskami przeznaczonymi dla pacjentów otrzymujących wlewy kroplowe – kwasy zoledronowe w przebiegu choroby nowotworowej układu kostnego oraz do płukania portów. Zamontowano klimatyzację w gabinetach: zabiegowym chirurgicznym, nowo utworzonym diagnostyczno-zabiegowym i lekarskim, lekarskim ginekologicznym i dla pacjentów onkologicznych (DILO) oraz poczekalni na I piętrze.

Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc Koszalin ul. Niepodległości 44-48

W 2019 roku przeprowadzono remonty w Zakładzie Pielęgnacyjno -Opiekuńczym poprzez odnowienie gabinetu zabiegowego, kuchni i korytarza oraz wymianę opraw świetlnych. Odnowiono drzwi wejściowe do pomieszczenia kąpielowego.

Przebudowano pracownię rentgenodiagnostyki ogólnej wraz z wymianą aparatu Rtg na cyfrowy. Odnowiono pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla pacjentów zlokalizowane przy Poradni poprzez wymianę terakoty, armatury i pomalowanie ścian i sufitów. W jednym z nich zamontowano przewijak dla niemowląt. W ramach dostosowania pomieszczeń /zgodnie z programem dostosowawczym/ do zgodnych z przepisami wykonano zadanie podjazdu dla karetek wraz z wymianą drzwi na automatyczne /przesuwne/.

W Izbie Przyjęć odnowiono drzwi wejściowe do pomieszczenia higieniczno-sanitarne personelu.

Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" Koszalin ul. Armii Krajowej 7.

Zakład obejmuje ambulatoryjne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Odnowiono wszystkie pomieszczenia. Nie zmieniła się funkcjonalność pomieszczeń.

AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. Warszawie Plac Europejski 2– Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7

Pomieszczenia poradni odnowiono, wymieniono na nową stolarkę drzwiową. W poczekalni zamontowano nowe krzesła, ladę recepcyjną, położono nowe panele podłogowe. W części ochrony radiologicznej wymieniono na nowe akceleratory w bunkrach nr 1 i 3. Bunkier nr 2 zaadaptowano na pomieszczenie brachyterapii. Bunkry odnowiono poprzez ich odmalowanie i położenie nowej podłogi.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" Koszalin ul. Głowackiego 7

Podmiot obejmuje ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne. Nie zmieniła się funkcjonalność pomieszczeń ani ich stan techniczny.

Pro-Beauty Sp. z o.o. Parnowo 2, gm. Biesiekierz Oddział Szpitalny Koszalin ul. Głowackiego 7

Na bazie pomieszczeń Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej "UROMED" w Koszalinie przy ul. Głowackiego 7, został utworzony nowy podmiot, działający w ramach:

-PRO BEAUTY – świadczący ambulatoryjne procedury medyczne,

-PRO BEAUTY SURGERY - Oddział Chirurgiczny działający w zakresie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych – szpitalnych.

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON - w Koszalinie ul. Sarzyńska 9

Rodzaj opieki obejmuje ambulatoryjne, stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitale. W 2019 roku wymieniono na nowe odbojnice przy łóżkach chorych na I i II piętrze. Gruntownie wyremontowano dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne na I piętrze. Dalsze remonty pomieszczeń higieniczno-sanitarnych będą prowadzone sukcesywnie.

W pierwszej kolejności będą obejmowały I piętro.

Hospicyjny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Zdobywców Wału Pomorskiego 80

Placówka zlokalizowana jest w wolnostojącym budynku. Na przełomie marca/kwietnia został oddany do użytku nowy trzykondygnacyjny budynek, połączony z istniejącym poprzez łącznik.

Stacja Dializ FRESENIUS NEPHROCARE POLSKA Sp. o.o. Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ nr 50 w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7

Stacja dializ zlokalizowana jest na parterze budynku. Wyposażona w zespół pomieszczeń ze stanowiskami do hemodializ – jedno pomieszczenie 19 stanowiskowe i drugie cztero-stanowiskowe przeznaczone dla pacjentów zakażonych wirusami przenoszonymi drogą krwiopochodną oraz pomieszczenie do dializ otrzewnowych.

We wrześniu w Szpitalu Wojewódzkim zarejestrowano ognisko zakażenia szpitalnego w Oddziale Chirurgii Naczyniowej, wywołane przez *Clostridioides perfringens* i dotyczyło zakażenia miejsca chirurgicznego. Zakażenie drogą kontaktową – niewłaściwie wykonywane procedury higieniczno-sanitarne przez personel.

W lutym Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc zgłosił ognisko grypy wywołane wirusem typu A/H1N1. Zakażone zostały dwie pacjentki. Z powodu narastającej niewydolności oddechowej jedna pacjentka została przetransportowana do Oddziału Intensywnej Terapii Dorosłych Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie. W obu przypadkach pacjentki wypisano do domu w stanie dobrym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się drobnoustrojów zarówno wirusa typu A/H1N1 jak i *Clostridioides perfringens*.

W obszarach medycznych stosowano preparaty dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. W przypadku narzędzi wielorazowego użycia stosowano: Aniosept Active, Aniosyme Synergy 5, Anioxyde 1000, Aniosyme DLT Plus, Seku Ekstra i Seku Active, Virusolwe, Citrosteril, Sporotal 100, Sekusept Cleaner. Powierzchnie dezynfekowano preparatami gotowymi lub sporządzonymi roztworami o odpowiedniej procentowości - Surfianos Lemon fresh, Meliseptol Foam pure, Incidin, Incidin Active i Suma Tab D4.

Preparaty do mycia i dezynfekcji rąk konfekcjonowano w dozownikach uruchamianych bez kontaktu z dłonią, w opakowaniach jednorazowego użycia z jednorazowym systemem dozującym. Stosowane preparaty antyseptyczne to: Sereman Soft, Spirigel Complete, Kodan Tinctur forte bezbarwny i barwiony, Softasept N.

Istniejące laboratoria mikrobiologiczne, które znajdują się w strukturach Szpitala Wojewódzkiego i Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie, mają obowiązek zgłaszania dodatnich wyników badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczego, w tym alarmowych, które podlegają rejestracji i nadzorowi sanitarnemu. W przypadku stwierdzonych czynników alarmowych, ich szczepy w celu weryfikacji i potwierdzenia mechanizmu oporności przesyłane są do:

- Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń OUN Warszawa
ul. Chełmska 30/34.
- Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów (KORLD) Zakład Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej Narodowy Instytut Leków Warszawa
ul. Chełmska 30/34.

Prowadzony bieżący nadzór epidemiologiczny uniemożliwia rozprzestrzenianie się patogenów alarmowych wśród pacjentów. Pozwala na szybkie podejmowanie decyzji w sprawie ewentualnego izolowania lub kohortowania pacjentów.

Sprzątaniem zajmował się personel własny podmiotów, podlegający bezpośrednio kierownikom poszczególnych komórek organizacyjnych, w przypadku Szpitala Wojewódzkiego dodatkowo personel Zespołu Higieny Szpitalnej i firmy zewnętrzne. Personel sprzątający posiadał wydzielone pomieszczenia, w których zamontowano pompy samodozujące dla preparatów dezynfekcyjnych i czyszczących stosowanych w podmiotach.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie zewidencjonowano nowe podmioty lecznicze w większości działalności podstawowej lub komórki organizacyjne już istniejących.

- Centrum Medyczne Beta Tarnowski Sp. z o.o. (w styczniu) utworzyło Filię w Koszalinie przy ul. Cypryjskiej 12.
- dr n. med. Waldemar Świerczyński (w marcu) utworzył Zakład Leczniczy „Genus” Ośrodek Medycznie Wspomaganej Prokreacji w Koszalinie ul. Jachtowa 2.
- lek. stom. Marek Tłuszczak (w marcu) utworzył Zakład Leczniczy Prywatny Gabinet Stomatologiczny w Koszalinie ul. Drzymały 9.
- Sanatus Sp. z o.o. Sp. Komandytowa (w kwietniu) przejął pomieszczenia przychodni po Nordmedic w Manowie, tworząc Filię Przychodni Sanatus w Manowie. Pomieszczenia przychodni odnowiono. Poprzez zlikwidowanie archiwum powiększono poczekalnię dla pacjentów.
- Również Sanatus Sp. z o.o. Sp. Komandytowa utworzył Filię przychodni przy ul. Sucharskiego 2 w Koszalinie.
- Synevo Sp. z o.o. Laboratorium Medyczne otworzyło dwa punkty poboru materiału do badań przy ul. Władysława IV 33D oraz ul. Zwycięstwa 204A.
- Pro Beauty Koszalin, ul. Głowackiego 7.

Podmioty lecznictwa otwartego korzystały w większości z jałowego sprzętu jednorazowego użycia. Ze sprzętu wielokrotnego stosowania korzystały podmioty specjalistyczne, przede wszystkim stomatologiczne i laryngologiczne. W przypadku sprzętu wielokrotnego użycia wyjaławianie odbywało się w sterylizatorach parowych, będących głównie na wyposażeniu podmiotów leczniczych o specjalności stomatologicznej i laryngologicznej, w jednym przypadku okulistycznej. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji prowadzona była przez podmioty, które te urządzenia posiadały.

Segregowanie odpadów, w tym medycznych prowadzono zazwyczaj prawidłowo. Sporadycznie, pomieszczenia wstępnego magazynowania odpadów nie spełniały warunków w zakresie zachowania właściwej temperatury w tych pomieszczeniach. Odbiorem odpadów z Koszalina i powiatu zajmowały się firmy zewnętrzne:

- „MEDIMAR” Marcin Józwiak Odbiór Odpadów Medycznych Łekno gm. Będzino;
- EKO ABC Sp. z o.o. 97-400 Bełchatów ul. Przemysłowa 7,
- EkoSpalmed 78-110 Kołobrzeg ul. Armii Krajowej 20/7.
- EMKA Spółka Akcyjna Żyrardów ul. Jaktorowska 15a

W podmiotach lecznictwa ambulatoryjnego, sprzęt do sprzątania przechowywano w wydzielonych pomieszczeniach. Sprzątaniem zajmowały się w większości, firmy zewnętrzne.

Praktyki lekarskie

Na terenie nadzorowanym działało 283 praktyk lekarskich, w tym jedna grupowa praktyka lekarska oraz 22 innych placówek, w tym (gabinety medycyny naturalnej, gabinety rehabilitacyjne, gabinet higieny jamy ustnej).

Indywidualne praktyki lekarskie oraz inne gabinety posiadały opracowane procedury wynikające z zakresu ich pracy. Kontrole wewnętrzne prowadzono we własnym zakresie, zakończone sporządzonym raportem i dotyczyły jednej lub kilku procedur jednocześnie.

W 2019 roku poprawił się system gromadzenia i oznakowywania pojemników na odpady medyczne oraz ich wstępnego magazynowania.

Dezynfekcję narzędzi prowadzono w oparciu o preparaty typu: Lysoformin 3000, Aldesan E+aktywator, Sekusept pulver, Sekudrill, Sekusept Forte, Medisan 2000, Aniosyme DD1, Prima Dent Protect, Prima Dent Drill, Dur Dental, Omnidrill, Aniosept Active, Viruton.

Stężone preparaty biobójcze przechowywano zgodnie z zaleceniami producenta w wyznaczonych miejscach wraz z instrukcjami ich bezpiecznego stosowania.

W ramach wewnętrznej kontroli skuteczności procesów sterylizacji metodą biologiczną na zarejestrowanych 108 urządzeniach, przebadano 97. Wykonano 206 badań. Badań biologicznych nie wykonało dziewięć praktyk lekarskich, z czego pięć zawiesiło działalność.

W gabinetach zachowywano zasadę pakowania zestawów do sterylizacji, dedykowanego do jednego zabiegu i jednego pacjenta.

Monitoring kontroli skuteczności procesów sterylizacji testami chemicznymi prowadzono dla każdego cyklu. Najczęściej stosowane testy chemiczne to: TWINDICATOR, Firmy 3M, MULTI-VARIABLE, INDICATOR STRIP SOL-250. Wszystkie klasy/typu IV.

System sprzątnia nie uległ zmianie. Sprzęt do sprzątnia przechowywano w wydzielonych szafach gospodarczych, zlokalizowanych przy poczekalniach lub sporadycznie w odrębnych pomieszczeniach. Gabinety i pomieszczenia wchodzące w ich skład sprzątno we własnym zakresie lub wykonywały to osoby zatrudnione przez świadczeniodawców.

Higiena Komunalna

Liczba obiektów pod nadzorem: 761

W 2019r Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie wydał w zakresie zagadnień pionu Higieny Komunalnej 200 decyzji merytorycznych:

- 145 decyzji na ekshumacje,
- 4 zmieniające decyzje na ekshumacje,
- 5 decyzji na wywóz zwłok z kraju,
- 10 decyzji na poprawę jakości ciepłej wody (Legionella) w obiekcie,
- 7 decyzje na poprawę jakości ciepłej wody (Legionella) w natryskach przy basenach
- 22 decyzje na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
- 2 decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi
- 1 decyzję zatwierdzającą laboratorium
- 1 decyzję orzekającą brak przydatności wody do kąpeli (Wodna Dolina w Koszalinie)
- 1 decyzja w sprawie materiałów kontaktujących się z wodą
- 2 decyzję zamykającą basen (Hotel Verde w Mścicach i Trawa Hotel Sport w Starych Bielicach)

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie na terenie powiatu i miasta Koszalina nadzoruje 113 wodociągów, z czego wodociąg o największej dobowej produkcji wody (powyżej 10 tys. m³/h) zaopatruje głównie miasto Koszalin oraz dodatkowo wspomaga gminy ościenne, tj. Mielno, Biesiekierz, Świeszyno, Manowo. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, realizowane jest tylko z ujęć głębinowych, gdzie w większości woda surowa poddawana jest procesom uzdatniania.

Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi prowadzony był zarówno z urzędu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie jak i w wyniku kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty, które nie prowadzą zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, co roku, uzgadnia w porozumieniu z zarządcą wodociągów harmonogram pobierania próbek wody i nadzoruje jego realizację oraz bieżącą jakość wody.

Zarządcy wodociągów w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody pobrali 453 próbki wody do badań, zaś inspekcja sanitarna oprócz nadzoru nad powyższymi wynikami z badań, dodatkowo pobrała z urzędu 176 próbki wody do badania. Nadzorem objęto szczególnie te wodociągi, w których odnotowano w przeciągu ostatnich trzech lat przekroczenia dla

badanych parametrów mikrobiologicznych oraz tam, gdzie prowadzone jest postępowanie na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, pobrał do badania laboratoryjnego:

- 176 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 164 próbki ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej oraz w szpitalach,
- 83 próbki wody na pływalniach,
- 18 próbek wody z kąpielisk

Zarządcy w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody dokonali:

- 453 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 3 próbki ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej oraz w szpitalach,
- 753 próbki wody na pływalniach,
- 51 próbek wody z kąpielisk i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Z ogólnej liczby pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wody kwestionowano w zakresie wyróżników **mikrobiologicznych w:**

- 30 próbkach wody pobranych na etapie kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw,
- 25 próbkach pobranych na etapie kontroli urzędowej.

Z ogólnej liczby pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wody kwestionowano w zakresie wyróżników **fizykochemicznych w:**

- 26 próbkach pobranych na etapie kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw,
- 47 próbkach pobranych na etapie kontroli urzędowej.

Liczba zaopatrywanej ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w m. Koszalin oraz w powiecie koszalińskim wynosi 171180 osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie w 2019r. prowadził postępowania na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w zakresie parametrów fizykochemicznych, dostarczanej z wodociągów zlokalizowanych:

- w gm. Polanów, dot. wodociągu: Kościernica (dwukrotne postępowanie), Komorowo, Domachowo, Nowy Żelibórz (dwukrotne postępowanie), Bukowo Polanowskie, Rekowo, Świerczyna (dwukrotne postępowanie), Rzeczyca Wielka, Rzeczyca Mała, Dadzewo, Krąg, Gołogóra, Sowinko,
- w gm. Świeszyno, dot. wodociągu: Strzekęcino, Czernsk Koszaliński, Sieranie,
- w gm. Sianów, dot. wodociągu: Wierciszewo, Osieki,
- w gm. Będzino, dot. wodociągu: Dobrzyca.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykazywały przekroczenia dla parametrów mikrobiologicznych tj. ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie grupy coli, sporadycznie Escherichia coli i jednorazowo enterokoki kałowe.

Ogólna liczba mikroorganizmów służy jako wskaźnik skuteczności prowadzenia procesów uzdatniania i dezynfekcji wody, dlatego dąży się do utrzymania możliwie najniższej liczby. Przy oznaczeniu ogólnej liczby mikroorganizmów możemy dokonać oceny czystości i szczelności systemów dystrybucyjnych wody, obecności w instalacjach wodnych biofilmu, czy też jej stagnacji. Bakterie grupy coli powinny być nieobecne w wodzie, ich obecność świadczy o zanieczyszczeniu wody obcym materiałem, na przykład roślinnym lub glebą. Wykrycie bakterii grupy coli w wodzie może wskazywać na nieskuteczność uzdatniania wody, możliwość wytworzenia biofilmu, bądź nieszczelności systemów dystrybucyjnych wody.

Badania jakości wody w zakresie parametrów fizykochemicznych wykazały przekroczenia takie jak: mętność wody, zawartość żelaza i/lub manganu w wodzie.

Zawiesiny powodujące mętność wody mogą istotnie ograniczyć skuteczność dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Mętność jest jednym ze wskaźników potencjalnego zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody.

Zawyżenie zawartości manganu i/ lub żelaza zawarte w wodzie przyczynia się do powstania mazistych osadów na wewnętrznej powierzchni przewodów wodociągowych, powodując przebarwienia urządzeń sanitarnych oraz tkanin pranych w wodzie. Dodatkowo przekroczenia manganu powodują niepożądany smak napojów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie w 2019r. dwukrotnie orzekł o braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla wody dostarczanej z wodociągu Sowinko - Krytno. Ujęcie wody wraz ze stacją uzdatniania wody znajduje się w Sowinku, i zaopatruje mieszkańców wsi Sowinko i Krytno. Analiza jakości wody wykazała przekroczenia mikrobiologiczne głównie na sieci u konsumentów wsi Krytno, zaś woda pobierana na wyjściu do konsumenta w większości badań nie wykazywała przekroczeń mikrobiologicznych. W przypadku przedmiotowego wodociągu wzmożono reżim sanitarny.

W 2019r. skontrolowano zaplecze basenowe oraz pobrano próbki wody z niecek basenowych w 24 obiektach. Kontrola jakości wody wykazała w dwóch obiektach (Hotel Trawa Sport, Hotel Verde) przekroczenia mikrobiologiczne w pobranych próbkach wody, w związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie orzekł brak przydatności wody do kąpiel. Zarządcy wyłączyli niecki basenowe z użytkowania i podjęli działania naprawcze. W celu ponownego uruchomienia basenu, przeprowadzono badania powtórkowych, po zakończonych działaniach naprawczych.

Nadzór nad jakością ciepłej wody z natrysków zamontowanych przy basenach, sprawowany przez inspekcję sanitarną, wykazał przekroczenia liczby bakterii Legionella, w związku z powyższym, w 7 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne, na poprawę jakości ciepłej wody użytkowej w tym zakresie. Kontrolą objęto baseny hotelowe, pływalnie i inne obiekty świadczące usługi wynajmu pokoi. Jakość ciepłej wody z natrysków kwestionowana była w: Hotelu Verde w Mścicach, Hotelu Royal Park w Mielnie, FWP Albatros Mielnie, Baltivii Sea w Mielnie, Hotelu Medical SPA Unital w Mielnie, Ośrodku Solaris w Łazach, ORW Adhara w Sarbinowie. Nadzór nad jakością ciepłej wody z pryszniców zamontowanych przy basenie nie obejmuje basenów zewnętrznych.

Sprawowany w roku 2019 nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pochodzącej z sieci wewnętrznej w obiektach użyteczności publicznej, czy zbiorowego zamieszkania wykazał, przekroczenia liczby bakterii Legionella, w związku z czym, inspekcja sanitarna w 8 przypadkach prowadziła postępowanie administracyjne na konieczność poprawy jakości ciepłej wody pochodzącej z instalacji wewnętrznej. Zarządcy obiektów podejmowali działania naprawcze, w celu redukcji liczby bakterii Legionella, gdyż do ich obowiązków, należy utrzymywanie instalacji sieci ciepłej wody w należyłym stanie higieniczno-sanitarnym, w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym zgodnie z art. 22 ust.1 ustawy z dnia 05.12.2008r. o zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019, poz.1239). Jakość ciepłej wody kwestionowana była w obiektach: Dom Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach, Hospicjum w Koszalinie, Dom Studenta nr I i nr IV w Koszalinie, ORW Jagoda w Sarbinowie, Dom Pomocy Społecznej w Koszalinie, Hotel Medical SPA Unital w Mielnie, ORW Ledan w Chłopach.

Do badań laboratoryjnych pobrano z urzędu, w sumie 164 próbki ciepłej wody użytkowej, z czego 50 próbek pobrano w szpitalach. Jakość ciepłej wody z instalacji wewnętrznej kwestionowana była w dwóch szpitalach: Szpital Wojewódzki w Koszalinie oraz Uromed w Koszalinie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie szczególnym nadzorem objął Hotel Verde w Mścicach, gdyż odnotowano przypadki zachorowań na legionellozę u osób przebywających w przedmiotowym hotelu (osoby te były hospitalizowane). Badania prowadzone przez inspekcję sanitarną w roku 2019, wykazały obecność bakterii Legionella zarówno w niecce basenowej jak i w natrysku zamontowanym przy basenie. Sieć wewnętrzna była skolonizowana bakteriami Legionella. W ramach nadzoru nad jakością ciepłej wody wystosowano do zarządcy hotelu procedury techniczne, w celu zminimalizowania ryzyka zachorowań na legionellozę. Przeprowadzone kontrole wykazały, że zarządca hotelu Verde dostosował się do procedur. Kolejne kontrole nieprawidłowości nie wykazały.

Państwowy Powiatowy Inspektora Sanitarny w Koszalinie w 2019r. sprawował nadzór nad 16 kąpieliskami i jednym miejscem okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli zorganizowanym w miejscowości Doły (obręb Świerczyna). W Koszalinie zorganizowane było jedno kąpielisko przy ulicy Sybiraków, którego zarządcą był Zarząd Obiektów Sportowych Sp. z o. o. w Koszalinie przy ul. Rolnej 14, zaś w powiecie koszalińskim zorganizowanych było 14 kąpielisk morskich, których organizatorem był Mieleński Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mielnie przy ul. Słonecznej 9 oraz jedno kąpielisko w Poroście, którego zarządcą był Pan Józef Ratajczyk.

Badania jakości wody w kąpieliskach prowadzone były przez inspekcję sanitarną oraz w ramach wewnętrznej kontroli przez zarządców kąpielisk. Pobór próbek wody z urzędu realizowany był przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz w sytuacjach wyjątkowych np. zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody. Zarządcy dokonywali poboru próbek wody do badań zgodnie z zatwierdzonym przez inspekcję sanitarną harmonogramem na rok 2019.

Na podstawie pozytywnych wyników z badań wody w kąpielisku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, dokonywał bieżącej oceny jakości wody o spełnieniu wymagań. W sezonie kąpielowym 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie orzekł o braku przydatności wody do kąpeli w kąpielisku „Wodna Dolina”

w Koszalinie, ze względu na zawyżoną liczbę enterokoków kałowych w ilości 442 jtk/100 ml, przy najwyższej dopuszczalnej wartości 400 jtk/100ml. Badania powtórkowe nie potwierdziły przekroczeń dla badanego parametru.

Z analizy jakości wody w kąpielisku „Wodna Dolina” wynika, że należy dążyć do jej poprawy, ponieważ przeprowadzona wstępnie klasyfikacja jakości wody (za dwa lata) wskazuje na ocenę niedostateczną. Oceny tej dokonano zgodnie z §5.3 punkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, który mówi, że właściwy państwowy inspektor sanitarny może dokonać klasyfikacji jakości wody w kąpielisku na podstawie próbek wody obejmujących mniej niż cztery sezony kąpielowe, jeżeli wystąpiły zdarzenia, które mogą mieć wpływ na klasyfikację jakości wody w kąpielisku. W przypadku sklasyfikowania kąpieliska jako niedostateczna (ocena przeprowadzona na podstawie co najmniej 16 próbek) kąpielisko może funkcjonować pod warunkiem podjęcia szczególnych działań.

Do Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Koszalinie wpłynęły 34 wnioski na zabezpieczenie imprez masowych - wydano 34 pozytywne opinie na zorganizowanie imprez masowych.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w większości nie budził zastrzeżeń. Nieprawidłowości stwierdzono w 11 obiektach w:

- Domu Pomocy Społecznej w Żydowie (nieprawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną, brak zachowania bieżącej czystości),
- 3 ośrodkach wczasowych z wynajmem pokoi (nieprawidłowe postępowanie z bielizną, zły stan sanitarno - higieniczny między innymi zgrzybiałe fugi w kabinach natryskowych),
- 6 zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, (brak dezynfekcji narzędzi, zawłosione narzędzia fryzjerskie, nieprawidłowe postępowanie z bielizną czystą, nieprawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi),
- pralni w Koszalinie przy ulicy Wąwozowej.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie odnotował znacznie większą liczbę wniesionych interwencji, na stan sanitarno - porządkowy wokół osłon śmietnikowych oraz na brak segregacji odpadów komunalnych, pomimo odpowiednio oznakowanych pojemników. Interwencje napływały od mieszkańców osiedli, którzy żądali uporządkowania terenu. Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej odpowiedzialne są za wywóz odpadów oraz porządek w miejscu ich gromadzenia, tylko bezpośrednio po ich odebraniu. Za stałe utrzymanie we właściwym stanie sanitarno - porządkowym miejsca gromadzenia odpadów, osłon śmietnikowych i terenu wokół nich, odpowiedzialny jest właściciel nieruchomości (często zarządca wspólnoty/spółdzielni) oraz sami mieszkańcy/lokatorzy. Obowiązek właściwego postępowania z odpadami ciąży na właścicielach nieruchomości, na których powstają te odpady, którzy wskazali działkę, jako miejsce składowania odpadów.

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

W roku 2019 r. pod nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowało się 3116 obiektów żywnościowo –żywnieniowych, w tym:

- **558 zakładów produkcyjnych** takich jak: wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, browary, zakłady garmazeryjne, wytwórnie owocowo – warzywne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, zakład konfekcjonowania grzybów suszonych, wytwórnie koncentratów spożywczych, rozlewnia oleju i produkcja domowa (w liczbie tej uwzględniono **364** gospodarstw rolnych);
- **1429 zakładów obrotu w tym:** sklepy spożywcze, kioski spożywcze, hurtownie spożywcze, tymczasowe i ruchome obiekty obrotu żywnością, apteki, sklepy zielarskie,
- **165** środków transportu żywności;
- **792 zakłady żywienia zbiorowego otwartego w tym:** bary i drink-bary, restauracje, kawiarnie, punkty małej gastronomii, pijalnie piwa,
- **337** zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego w tym: stołówki szkolne oraz stołówki w bursach i internatach, stołówki przedszkolne i w żłobkach, stołówki w zakładach specjalnych, karnych, a także stołówki w szpitalach,

oraz:

- **5** wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- **15** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- **7** obiektów obrotu kosmetykami,
- **2** wytwórnie kosmetyków.

W 2019 roku wydano **268** decyzji zatwierdzających oraz **83** decyzje administracyjne w tym **28** decyzji umarzających, **2** decyzje uchylające, **4** decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności (dot. min. zakazu wprowadzania do obrotu / wycofania z obrotu środków spożywczych i ich utylizacji, zakazu prowadzenia działalności), **49** decyzji administracyjnych na poprawę stanu technicznego oraz dotyczących opracowania dokumentacji HACCP.

Skontrolowano **825** obiektów, łącznie przeprowadzając **1559** kontroli sanitarnych. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli uchybień / nieprawidłowości sanitarnych na osoby winne zaniedbań nałożono **150** mandatów karnych na kwotę **36750 złotych**.

Skierowano do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie **17** wniosków o nałożenie kar pieniężnych z czego **3** wnioski zostały rozpatrzone. Pozostałe wnioski są w trakcie rozpatrywania. W **1** przypadku Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie nałożył na osobę winną zaniedbań karę pieniężną w wysokości **1000 złotych**. W **2** przypadkach Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie odstąpił od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i pouczył strony.

Najczęściej powtarzające się uchybienia sanitarne, w wyniku których nakładano mandaty karne to:

- wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji żywności po upływie terminu przydatności do spożycia albo po upływie daty minimalnej trwałości oraz żywności niewłaściwej jakości,

- brak utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów,
- brak skuteczności przeprowadzanych procesów mycia i dezynfekcji,
- brak utrzymania w czystości wyposażenia, sprzętu, urządzeń zakładu,
- niehigieniczna sprzedaż żywności nieopakowanej, brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wpływem czynników zewnętrznych,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- brak wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
- nieprawidłowości w przebiegu procesów technologicznych.

W celu usunięcia nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością, mającego wpływ na jakość zdrowotną żywności produkowanej, magazynowanej i sprzedawanej, wydawano decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu technicznego obiektów. Decyzjami najczęściej egzekwowano:

- poprawę stanu technicznego urządzeń i sprzętu,
- poprawę stanu technicznego pomieszczeń, w tym ścian, posadzek, sufitów, drzwi.

Ponadto wydawane były decyzje merytoryczne, nakazujące m.in. uzupełnienie opracowanej dokumentacji HACCP oraz przeprowadzenie badań przechowalniczych / właścicielskich dla produkowanych środków spożywczych.

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję z nakazem wstrzymania wszelkiej działalności związanej z obrotem żywnością oraz nakazem utylizacji środków spożywczych dotyczącą nielegalnego magazynu wędlin, prowadzonego w skrajnie niehigienicznych warunkach, w pomieszczeniach o skrajnie złym stanie technicznym (decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności). Magazyn stanowił zaplecze dla tymczasowego punktu sprzedaży wędlin w jednej z nadmorskich miejscowości. Przedsiębiorca zaprzestał prowadzenia działalności w obiekcie oraz przekazał do utylizacji zmagazynowany i zabezpieczony towar.

Wydano również 2 decyzje z rygiem natychmiastowej wykonalności dotyczące wytwórni lodów. W przedmiotowym zakładzie wskutek pobrania w ramach urzędowej kontroli żywności, 5 próbek produktu lodów śmietankowych w polewie orzechowo-kakaowej z orzechami arachidowymi, do badań laboratoryjnych, w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono obecność chorobotwórczej *Listeria monocytogenes*. Zgodnie z oświadczeniem właściciela zakładu partia kwestionowanych lodów, nie trafiła do obrotu. W związku z powyższym PPIS w Koszalinie decyzją zakazał wprowadzania wyrobu do obrotu oraz nakazał jego natychmiastową utylizację. Ponadto decyzją administracyjną nałożono na stronę obowiązek wstrzymania działalności produkcyjnej i przeprowadzenie działań naprawczych w zakładzie, mających na celu wyeliminowanie zagrożenia, a także przekazania informacji o terminie przeprowadzenia produkcji próbnej lodów. Jednocześnie pobrano do badań laboratoryjnych w zakresie obecności *L. monocytogenes* próbki dwóch kolejnych asortymentów lodów. Po uruchomieniu produkcji w zakładzie pobrano 5 próbek lodów pochodzących z produkcji próbnej oraz 4 wymazy sanitarne z powierzchni urządzeń produkcyjnych. W próbkach lodów pochodzących z produkcji próbnej oraz próbkach wymazów sanitarnych nie stwierdzono obecności *L. monocytogenes*, co wiązało się z wykonaniem obowiązku decyzji przez stronę i możliwością wznowienia produkcji. Równolegle pobrano z obrotu próbki dwóch innych asortymentów lodów (przeprowadzone badania nie wykazały przekroczenia liczby 100 jtk. *L. monocytogenes* w 1 g produktu). W związku ze stwierdzeniem obecności *L. monocytogenes* w kolejnych wyprodukowanych próbkach lodów (kawowe z kawałkami czekolady, waniliowe z czastkami wanilii), pobranych w zakładzie, uruchomiono procedurę zgłoszenia produktów do systemu RASFF, wysyłając

wypełnione formularze powiadomień alarmowych. Wydano również decyzję nakazującą wycofać przedmiotowe wyroby z obrotu. W trakcie prowadzonych działań nadzorowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie wydał również decyzję nakazującą przedsiębiorcy opracować i wdrożyć skuteczną procedurę śledzenia produkowanej żywności (lodów przemysłowych).

W kolejnych dniach w wytwórni lodów pobrano do badań próbki następujących 3 lodów, z czego w 2 (lody śmietankowo – truskawkowe, lody waniliowe z sosem z czarnej porzeczki) stwierdzono obecność *L. monocytogenes*. W konsekwencji przedsiębiorca przedłożył oświadczenie o rozpoczęciu wycofania powyższych środków spożywczych z obrotu oraz przedłożył pismo z wyjaśnieniami dot. przyczyn pojawienia się bakterii w zakładzie oraz opisem działań korygujących, których się podjął. Na dalszym etapie czynności kontrolnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie wydał decyzje administracyjne, w których uchylił wcześniejsze decyzje ostateczne dotyczące: nakazu przekazania do utylizacji zakwestionowanych lodów wstrzymania produkcji i wdrożenia działań w ramach nadzoru właścicielskiego, identyfikujących i eliminujących z procesu produkcyjnego przyczynę wyprodukowania lodów co do *Listeria monocytogenes*, poprzez przeprowadzenie skutecznego mycia i dezynfekcji; poinformowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie o terminie wznowienia produkcji w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających skuteczność przeprowadzonych zabiegów mycia i dezynfekcji oraz wstrzymania dystrybucji asortymentów lodów wyprodukowanych w zakładzie od 01 czerwca 2019 r. do czasu potwierdzenia ich bezpieczeństwa mikrobiologicznego w zakresie braku obecności *Listeria monocytogenes* oraz zakazu wprowadzania do obrotu kolejnych lodów; nakazu wycofania z obrotu handlowego ww. produktów oraz poinformowania odbiorców o konieczności ich wycofania; nakazu poinformowania konsumenta ostatecznego o procesie wycofywania z obrotu ww. produktów i możliwości ich zwrotu; nakazu przekazania do utylizacji produktów, o którym mowa powyżej oraz okazania dokumentu, potwierdzającego przeprowadzenie utylizacji przez uprawniony podmiot (uchylenie nakazu utylizacji nie dotyczy ww. lodów, które już zostały wycofane z obrotu przez producenta), nakazu poinformowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie o ilości przyjętych zwrotów oraz sposobie postępowania z wycofanym produktem (nie dotyczy w/w lodów, które już zostały wycofane z obrotu przez producenta) i umorzył postępowania administracyjne w sprawie. W wyniku w dalszym ciągu prowadzonych czynności kontrolnych w przedmiotowej wytwórni lodów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie wydał decyzję administracyjną z zakresu nieprawidłowości technicznych i merytorycznych, nakazującą przedsiębiorcy:

- doprowadzić do należytego stanu technicznego ścian i posadzki w hali produkcyjnej;
- opracować i wdrożyć skuteczną procedurę pobierania próbek z obszarów produkcyjnych i sprzętu w kierunku *Listeria monocytogenes*, *Enterobacteriaceae*;
- przeprowadzić analizę wyników badań mikrobiologicznych produkowanej żywności (lodów przemysłowych) pod kątem tendencji ich zmian;
- opracować i wdrożyć skuteczną procedurę badań przechowalniczych dla produkowanej żywności (lodów przemysłowych);
- opracować i wdrożyć skuteczną procedurę pobierania próbek środowiskowych oraz program badań próbek środowiskowych i produktów gotowych;

Stwierdzono, że stopień zagrożenia jakie mogłyby spowodować ww. nieprawidłowości stanu technicznego hali produkcyjnej nie był wystarczający do wstrzymania działalności produkcyjnej. Kontynuowane były w dalszym ciągu wzmożone działania nadzоровe, zakład

pozostał w kategorii wysokiego ryzyka. W ramach prowadzonych działań nadzorowych przeprowadzono w przedmiotowej wytwórni lodów kontrolę sanitarną w związku z poborem próbek wymazów sanitarnych w celu wykrycia *Listeria monocytogenes* w środowisku produkcyjnym. W trakcie kontroli przedsiębiorca poinformował osoby kontrolujące, że kończy ciągłą produkcję lodów na dany sezon a w późniejszych miesiącach przewiduje jedyne pojedyncze uruchamianie linii pod zlecenie. W wyniku przeprowadzonych badań, w próbce jednego z wymazów wykryto obecność *L. monocytogenes*. O wynikach strona została poinformowana w trakcie kontroli sanitarnej. Podczas czynności kontrolnych przedsiębiorca złożył oświadczenie, że trwa przerwa produkcyjna w działalności zakładu oraz określił zakres działań naprawczych z wprowadzeniem dodatkowych procedur mycia i dezynfekcji. W kolejnym miesiącu w trakcie uruchomionej pod zlecenie produkcji, o której Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie został wcześniej poinformowany przez stronę, pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli kolejne próbki 3 wymazów sanitarnych z powierzchni oraz próbkę lodów śmietankowych z sosem karmelowym. W wyniku badań w próbce lodów stwierdzono *mniej niż* $1,0 \times 10^1$ jtk/g. a w żadnym z wymazów nie stwierdzono obecności *L. monocytogenes* na powierzchni użytkowej. Zakład aktualnie w trakcie przerwy produkcyjnej, pozostaje pod wzmożonym nadzorem, zakwalifikowany w kategorii wysokiego ryzyka.

Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą wprowadzenie prawidłowego oznakowania 10 asortymentów produkowanych lodów. Obowiązki decyzji zostały wykonane.

Nie kierowano wniosków do Sądu. W okresie sprawozdawczym zarejestrowano łącznie 215 interwencji konsumenckich, przeprowadzono łącznie 241 kontroli interwencyjnych, w tym 52 kontrole w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF. W 3 przypadkach odstąpiono od kontroli interwencyjnej w związku brakiem możliwości zlokalizowania miejsca działalności podmiotu a w 6 przypadkach przekazano interwencje do innych organów ze względu na ich właściwość rzeczową lub miejscową.

Interwencje konsumenckie dotyczyły między innymi:

- 2 interwencje dotyczące zachorowania po spożyciu lodów z automatu oraz lodów tajskich, potwierdzono zasadność obydwóch interwencji, w zakresie nieprawidłowości dotyczących stanu sanitarnego;
- 3 interwencje dotyczące znalezienia ciał obcych w wyrobach cukierniczych (kawałka folii i żyłki, główki od śruby oraz kamienia)- nie potwierdzono zasadności interwencji;
- 3 interwencje dotyczące tego samego zakładu – pączkarni: w sprawie niehigienicznej sprzedaży oraz wylewania zużytego oleju do kanalizacji – nie potwierdzono zasadności interwencji;
- 95 interwencji dotyczących działalności sklepów spożywczych i supermarketów w zakresie niewłaściwej jakości żywności, sprzedaży produktów przeterminowanych, obecności szkodników w sklepie, odświeżania wędlin poprzez mycie brudnych urządzeń chłodniczych, niewłaściwego przechowywania pieczywa, brudnych koszy dla kupujących - potwierdzono zasadność 30 interwencji;
- 4 interwencje dotyczące niewłaściwej jakości produktów sprzedawanych na targowiskach: ryb świeżych, mięsa, kiszzonej kapusty – nie potwierdzono zasadności interwencji;
- 12 interwencji dotyczących działalności punktów tymczasowych w zakresie sprzedaży żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, zachorowania po spożyciu

- żywności, potwierdzono zasadność 4 interwencji dotyczących sprzedaży żywności niewiadomego pochodzenia i "odświeżania" żywności, braku oznakowania kraju pochodzenia
- w przypadku sprzedaży owoców, sprzedaży przeterminowanych słodczy z automatu do sprzedaży oraz z tymczasowego stoiska na targowisku;
- 40 interwencji dotyczących działalności zakładów żywienia zbiorowego otwartego dotyczące braku porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych i na salach konsumpcyjnych, nieprzestrzegania higieny podczas produkcji posiłków, wystąpienia zanieczyszczeń fizycznych w serwowanych daniach, dolegliwości ze strony układu pokarmowego po spożyciu posiłków, braku badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu pracującego z żywnością. Zasadność interwencji potwierdzono w 15 przypadkach;
 - 8 interwencji dotyczących dolegliwości po spożyciu posiłku, stwierdzenia obecności szkodników w daniach, braku higieny personelu, niewłaściwego stanu sanitarnego zakładów, praktykowania mrożenia potraw, mokrej i brudnej zastawy stołowej działalności, w tym 2 interwencje dotyczące zachorowań, objawiających się biegunką i wymiotami u osób przebywających w ośrodkach wczasowych; W obydwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości sanitarne oraz techniczne zakładu;
 - 1 interwencja dotycząca przechowywania w toalecie termosów oraz pojemników służących do transportowania dań serwowanych w formie cateringu. W toku rozpatrywania interwencji przeprowadzono 3 kontrole w bufetach działających przy zakładach pracy, prowadzonych przez firmę cateringową, której dotyczył zarzut. W wyniku kontroli nie stwierdzono stosowania ww. praktyk, przedsiębiorca zobowiązał się jednak do przeprowadzenia szkolenia personelu w powyższym zakresie;
 - 3 interwencje dotyczące działalności stołówek w domach opieki społecznej, w szczególności dotyczące: podawania podopiecznym nieświeżych środków spożywczych, zbyt małych porcji zimnych i nieurozmaiconych posiłków, mrożenia chleba, braku badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu. Nie potwierdzono zasadności interwencji. Informację odnośnie zbyt małych porcji posiłków przekazano do rozpatrzenia Państwowej Inspekcji Handlowej.

Ogółem zasadność wniesionych interwencji potwierdzono w ok. 40% przypadków.

W przypadku potwierdzenia się interwencji konsumenckich, za nieprawidłowości sanitarne na osoby odpowiedzialne nakładano grzywnę w drodze mandatu karnego.

W roku 2019 w rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie widniały 374 gospodarstwa rolne, w których uprawiano między innymi: zboża, warzywa, owoce, orzechy i konopie siewne.

W ramach realizacji planu wspólnych kontroli z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska przeprowadzono jedną kontrolę wspólnie z przedstawicielem Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Koszalinie. Nie pobierano próbek w przedmiotowym gospodarstwie. Skontrolowane gospodarstwo, posiadały dostęp do wody pitnej, zaplecze socjalne i sanitarne dla pracowników rolnych, monitorowały nawożenie gleb i stosowanie środków ochrony roślin.

W ubiegłym roku zarejestrowano 2 gospodarstwa działające w ramach rolniczego handlu detalicznego w zakresie uprawy owoców miękkich i jabłek, produkcji przetworów owocowych oraz produkcji produktów z konopi siewnej takich jak: nasiona, olej z nasion, mąka z nasion oraz otręby z nasion konopi siewnej.

W roku 2019 przeprowadzono **264** kontrole partii towarów objętych kontrolą graniczną. Ogółem wydano **469** świadectw w tym **23** świadectw wystawionych dla materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. W 2019r. dokonano oceny wstępnej bezpieczeństwa zdrowotnego czterech partii towarów objętych kontrolą graniczną. Do oceny wzięto w różnych odstępach czasowych z różnych partii, malinę mrożoną z Chile, borówkę amerykańską mrożoną z Chile, ananasa mrożonego z Kostaryki oraz mango mrożone z Peru. Oceniono stan opakowań i ich oznakowanie, barwę, zapach, konsystencję oraz zanieczyszczenia biologiczne i inne. Uwag do poszczególnych parametrów nie wniesiono.

W 2019r. w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności zbadano ogółem **540** próbek, w tym **478** próbek żywności, **1** próbkę paszy zielonej, **46** próbek sanitarnych (w tym **41** wymazów sanitarnych i **5** zmiotek), **7** próbek wyrobów do kontaktu z żywnością oraz **8** próbek kosmetyków. Zakwestionowano ogółem **11** próbek, w tym **10** próbek żywności, oraz **1** próbkę sanitarną, co stanowi **2%** wszystkich pobranych próbek. W roku 2019 zbadano **441** próbki żywności krajowej. Zakwestionowano **10** próbek środków spożywczych, co stanowi **2,25 %** zbadanych próbek krajowych. Były to próbki lodów z automatu zakwestionowane z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii z rodziny Enterobacteriaceae pobrane w dwóch różnych zakładach produkcji lodów z automatu. Każdorazowo właściciele zakładów podejmowali decyzję o wstrzymaniu produkcji i przeprowadzeniu zabiegów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu. Badania ponownie pobranych próbek lodów nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu zanieczyszczenia. Ponadto zakwestionowano **1** próbkę sanitarną (zmiotek) pobranych w piekarni z magazynu mąki z uwagi na obecność żywych szkodników. Właściciel piekarni wyłączył pomieszczenie z produkcji i przeprowadził zabiegi dezynsekcji pomieszczenia. Skuteczność tych zabiegów sprawdzono poprzez ponowne pobranie i zbadanie próbki zmiotek. Badania nie wykazały nieprawidłowości. Ponadto pobrano **8** próbek kosmetyków oraz **7** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbek nie kwestionowano.

W trakcie wszystkich kontroli zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego: stołówek i punktów wydawania posiłków, żłobków, przedszkoli, szkół oraz szpitali oceniano teoretycznie jadłospisy dekadowe posiłków pod kątem realizacji zasad prawidłowego żywienia. Ogółem teoretycznej jakościowej ocenie poddano 55 jadłospisów dekadowych w różnych zakładach. W 7 przypadkach stwierdzono, że jadłospisy wymagają poprawy i wystosowano pisma do podmiotów prowadzących działalność / placówki. Ogólnie zwiększono liczbę ocenianych jadłospisów. Ponadto w bufetach szkolnych, kioskach, a także w stołówkach szkół i przedszkoli oceniano oferowany asortyment żywności pod względem zgodności z wymaganiami ujętymi w wymaganiach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W trakcie kontroli placówek nie stwierdzono rażących naruszeń cytowanego przepisu. W związku z tym działania ograniczały się do wydawania uwag w protokołach kontroli i egzekwowania ich podczas następnych kontroli.

Podczas kontroli szpitali również oceniano jadłospisy pod kątem różnych diet pacjentów. Planowanie oraz obliczanie wartości energetycznej odbywało się zgodnie z posiadaną wiedzą dietetyków. Codzienne jadłospisy wywieszane były na poszczególnych oddziałach i udostępniane dla pacjentów. Wraz z jadłospisami udostępniano się informację w zakresie składników powodujących alergię / reakcję nietolerancji w potrawach. Nie pobierano próbek posiłków do badań laboratoryjnych w kuchni szpitalnej.

We wszystkich obiektach żywienia otwartego i zamkniętego sprawdzano realizację

wymagań ujętych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004.

W 2019 r. w ramach nadzoru nad suplementami diety, żywnością dla określonych grup oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi pobrano łącznie 53 próbki:

- 9 próbek suplementów diety,
- 44 próbek żywności dla określonych grup (środki spożywcze uzupełniające dla niemowląt i małych dzieci, środki spożywcze następujące całodzienną dietę do kontroli masy ciała, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia medycznego, preparaty do początkowego żywienia niemowląt i preparaty do dalszego żywienia niemowląt, środki spożywcze uzupełniające obejmujące produkty zbożowe przetworzone i inne środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci),

Zakres wykonanych badań pobranych próbek obejmował:

- parametry mikrobiologiczne,
- zanieczyszczenia azotanami,
- zawartość metali ciężkich,
- zawartość witamin, składników mineralnych i kwasów Omega-3,
- z pozostałych parametrów – zawartość tłuszczu.
- ocenę organoleptyczną,
- ocenę znakowania.

Ocenę znakowania wykonano dla wszystkich próbek produktów z omawianych grup. Informacje o nieprawidłowościach stwierdzonych w znakowaniu ocenianych środków spożywczych przekazywano, do wykorzystania służbowego, właściwym miejscowo lub rzeczowo organom nadzoru nad żywnością.

W 2019 r. w sezonie grzybowym, w ramach nadzoru nad obrotem grzybami przeprowadzano regularnie kontrole sanitarne stanowisk sprzedaży świeżych grzybów leśnych (dziko rosnących) na targowiskach. Na terenie Targowiska Miejskiego w Koszalinie możliwe było uzyskanie atestu na grzyby świeże dziko rosnące, oferowane do sprzedaży, wystawianego przez klasyfikatora grzybów. W wyniku kontroli stwierdzano, że osoby handlujące grzybami posiadały atesty uzyskane od klasyfikatorów. W przypadku braku atestu sprzedaż była tymczasowo wstrzymywana do momentu przyjazdu i oceny klasyfikatora oraz wystawienia dokumentu. W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej osoby indywidualne, zbierające grzyby na własne potrzeby miały możliwość uzyskania porady klasyfikatora w zakresie klasyfikacji gatunkowej i przydatności kulinarnej. Nie odnotowano zatruc grzybami w obrębie powiatu.

Higiena Pracy

W 2019 roku w ewidencji sekcji Higieny Pracy na terenie miasta i powiatu znajdowało się 731 obiektów.

W 2019r. skontrolowano 268 zakłady pracy, wykonano 315 kontroli, w tym rozpatrzono 21 zgłoszenia w sprawie chorób zawodowych.

W toku postępowania administracyjnego wydano w sumie 43 decyzje administracyjne oraz 45 decyzje płańnicze, nałożono 4 tytuły wykonawcze, 4 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia oraz wydano 6 upomnień.

W 2019 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 51 zakładów pracy, w których występowało narażenie na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Skontrolowano 16 obiektów, w których ogółem narażonych było 155 osób, w tym 71 kobiet i 84 mężczyzn.

Narażenie zawodowe na czynniki rakotwórcze występowało w kontakcie z chromianami i dichromianami, benzenem, związkami niklu, pyłem drewna, promieniowaniem jonizującym. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Na podległym PPIS w Koszalinie terenie w roku 2019 w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych w zakładach. W skontrolowanych zakładach pracy w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych pracę wykonywało 860 pracowników.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych zwracano uwagę na dokonane przez pracodawców oceny ryzyka zawodowego, a w szczególności na klasyfikację i wykaz czynników szkodliwych dla zdrowia, czy prowadzony rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowany do grupy 3 i 4 zagrożenia, czy prowadzony jest rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia, czy zapewniono pracownikom odpowiednie środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, czy zapewniono pracownikom bezpieczne warunki spożywania posiłków w wydzielonych pomieszczeniach, czy zapewniono warunki bezpiecznego zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów przez pracowników z zastosowaniem bezpiecznych i oznakowanych pojemników oraz czy opracowano procedury/instrukcje bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dotyczącymi dezynfekcji, pobierania, transportu oraz przetwarzania próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego lub zwierzęcego, instrukcje postępowania w razie awarii lub wypadku związanych z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego itd.

Obserwuje się dużą świadomość personelu w zakresie skutków niewłaściwego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W 2019r. w PSSE w Koszalinie w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 70 zakładów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne lub ich mieszaniny, w tym 12 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne, 29 dystrybutorów (wprowadzających do obrotu) substancji i mieszanin niebezpiecznych, 32 podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze, 2 wprowadzających prekursorów narkotyków oraz 5 stosujących prekursorów narkotyków w procesie technologicznym.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków przeprowadzono 2 kontrole sanitarnych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osoby pracujące w kontakcie z mieszaninami niebezpiecznymi posiadały aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku, wyposażone były w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, a także odbyły szkolenia w zakresie

bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy zapoznani zostali z kartami charakterystyk substancji i mieszanin niebezpiecznych.

Na terenie Koszalina nie odnotowano sklepów, w których oferowano by produkty, które mogły zagrażać życiu i zdrowiu ludzi, co do których istniało uzasadnione podejrzenie, że stanowią środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Prowadzony na bieżąco monitoring obiektów zlokalizowanych na terenie całego miasta, nie wskazywał, iż może być prowadzona działalność w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Przeprowadzono akcje zorganizowane przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie względem obiektów, co do których istniało podejrzenie, że mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze. Ponadto Sekcja Higieny Pracy PSSE Koszalin jest w stałym kontakcie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie, głównie z Wydziałem Kryminalnym. Współpraca i wymiana informacji przebiega bez problemów.

W roku 2019 wydano jedną decyzję orzekającą o przepadku i zniszczeniu środków zastępczych w stosunku do osoby fizycznej.

Monitoring problematyki wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych potwierdza istnienie licznych sklepów internetowych np. Kolekcjoner.nl, które w swojej ofercie mają różnego rodzaju produkty o działaniu odurzającym.

W roku 2019 odnotowano 1 przypadek podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi zgłoszony przez Wojewódzki Szpital w Koszalinie (pacjent w wieku 32 lat).

W 2019r. wydano 19 decyzji w sprawie chorób zawodowych tj.:

- zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 6 przypadków,
- przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej – 1 przypadek,
- nowotwór układu krwionośnego – 1 przypadek,
- astma oskrzelowa – 2 przypadki,
- zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym – 1 przypadek,
- zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego – 1 przypadek,
- niedowład mięśni wewnętrznych krtani – 2 przypadki,
- wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych – 1 przypadek,
- borelioza – 2 przypadki,
- obustronny ubytek słuchu – 2 przypadki.

W 11 przypadkach rozpoznano chorobę zawodową, a w 8 przypadkach wydano decyzję o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej.

W roku sprawozdawczym wpłynęły 21 nowe zgłoszenia podejrzenia chorób zawodowych, prowadzone są również postępowania będące kontynuacją zgłoszeń z lat ubiegłych, które z uwagi na złożoność sprawy wymagają zebrania obszernego materiału dowodowego z takich jednostek jak Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, CIOP, Laboratoria Badawcze itd.

W zakresie promocji zdrowia pracownicy Sekcji Higieny Pracy w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w zakładach pracy prowadzili rozmowy z pracownikami, uświadamiając ich tym samym o istniejących zagrożeniach wynikających z wykonywania pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki dla zdrowia w środowisku pracy na zajmowanych stanowiskach. Szczególną uwagę zwracano na konieczność stosowania środków ochrony indywidualnej oraz odzieży ochronnej i roboczej. Zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów w zakresie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w zakładach pracy.

Higiena Dzieci i Młodzieży

W 2019r. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Koszalinie posiadała w swojej ewidencji **584** placówki, których działalność związana była z pobytem dzieci i młodzieży, (w tym **302** placówki stałe, **282** placówki sezonowe -zgłoszone w bazie wypoczynku Ministra Edukacji Narodowej). Przeprowadzono **179** kontroli sanitarnych: 132 kontrole w Koszalinie i 47 kontroli w powiecie.

W 2019r. na poprawę warunków sanitarno -technicznych w szkołach, przedszkolach i żłobkach oraz placówkach wypoczynku wydano ogółem **29 decyzji** administracyjnych (merytorycznych). Ponadto wydano **41 decyzji płatniczych** na kwotę 4402,00zł. Podstawą wydania decyzji administracyjnych były nieprawidłowości polegające na niespełnieniu wymagań technicznych i sanitarnych określonych w obowiązujących przepisach. Za niewłaściwe warunki sanitarne w pomieszczeniach pobytu dzieci oraz niezapewnienie dzieciom odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej na osoby winne zaniedbań nałożono łącznie **8 mandatów** karnych na kwotę **1800zł**. Wydano na wniosek strony wymagane przepisami prawa oświatowego **24 opinie sanitarnych** w zakresie spełnienia bezpiecznych warunków sanitarnych do prowadzenia działalności dla: punktów przedszkolnych/przedszkola, szkoły podstawowej, szkół ponadpodstawowych. Zarejestrowano i rozpatrzono **32 interwencje**, w tym 25 interwencji zostało zakwalifikowanych jako zasadne. Większość interwencji zostało wniesionych przez rodziców dzieci anonimowo. W roku 2019 podobnie, jak w latach ubiegłych zgłaszane były interwencje (13) w sprawie występowania wszawicy u dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych i szkolnych. Zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego, wszawica zaliczana jest pod względem medycznym do grupy inwazji pasożytami zewnętrznymi, nie znajduje się w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U z 2019r. poz.1239). Taka regulacja ustawowa wynika z faktu, że obecnie na terenie Polski już od kilkadziesiąt lat nie występują niebezpieczne choroby zakaźne (takie jak dur wysypkowy), które mogłyby być przenoszone przez wszy, tak jak to miało miejsce bezpośrednio w okresie powojennym. W związku z powyższym przypadki wszawicy nie są objęte zakresem działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych – brak jest obowiązku zgłaszania faktu występowania wszawicy w placówce do Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie ma kompetencji do wstrzymywania działalności placówek w których występuje wszawica. Wszawica jest istotnym problemem o charakterze higienicznym. Dlatego też ciężar zwalczania wszawicy został obecnie przesunięty z działań o charakterze przeciwepidemicznym, dla których prowadzenia właściwa jest Państwowa Inspekcja Sanitarna, na działania leżące w zakresie działań instytucji opiekuńczo – wychowawczych i pomocy społecznej. Aby działania te były skuteczne, muszą być realizowane systematycznie i skoordynowane do czego niezbędna i wystarczająca powinna być współpraca rodziców, personelu, dyrektora placówki, pielęgniarki. Placówki powinny prowadzić akcję oświatową wśród rodziców a pielęgniarka (w przypadku braku pielęgniarki osoby wyznaczone przez dyrektorów placówek) powinna przeprowadzać okresowo kontrolę higieniczną czystości głowy i skóry dzieci. Dlatego też działania mające na celu eliminację ognisk wszawicy w placówkach oświatowych pozostają obecnie w kompetencji dyrektorów placówek jak i organów prowadzących placówki. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie

warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

We wszystkich nadzorowanych przedszkolach wprowadzona i egzekwowana jest ochrona piaskownic przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi w postaci przykryć piaskownic w czasie przerw w ich użytkowaniu, a także wygrabiania nieczystości, wymianie piasku przed rozpoczęciem sezonu zabaw w piaskownicy.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych dokonano w 2019r. w 12 szkołach podstawowych, w 61 oddziałach. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważa się znaczną poprawę w planowaniu zajęć lekcyjnych dla dzieci w szkołach. W placówkach, które poddane były kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W przedłożone plany lekcji uwzględniała potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zauważono, że po wprowadzeniu reformy w szkolnictwie (likwidacja szkół gimnazjalnych), w niektórych placówkach, aby nie wydłużać zajęć lekcyjnych do późnych godzin wieczornych i nie wprowadzać dwuzmianowości dla wszystkich uczniów wystąpiły przerwy pięciominutowe np. po pierwszej i drugiej godzinie lekcyjnej, lub po szóstej godzinie lekcyjnej. W niektórych szkołach, w których dotychczas nie było dwuzmianowości wprowadzono dwuzmianowość dla uczniów klas I-III, zajęcia rozpoczynały się o godzinie 8.00 ostatecznie zajęcia kończyły się o godzinie 14.25 lub 15.25. Zdarzały się przypadki, że zajęcia lekcyjne rozpoczynały się przed godziną 8.00. najpóźniej zajęcia kończyły się o godzinie 16.20. W większości szkół przerwy międzylekcyjne były 10 minutowe i tzw. obiadowe 15 lub 20minutowe. We wszystkich skontrolowanych szkołach jest zapewniona zgodnie z obowiązującymi wymogami prawnymi możliwość pozostawienia przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych. Możliwość pozostawiania podręczników różnie została rozwiązana w szkołach: w klasach I-III szkół podstawowych udostępnione są głównie szuflady, półki bądź szafki indywidualne w salach lekcyjnych, w klasach IV -VIII szkół podstawowych uczących się w systemie gabinetowym powyższy problem rozwiązany został poprzez zapewnienie indywidualnych szafek skrytkowych na podręczniki i przybory szkolne dla każdego ucznia lub zapewnienie uczniom szafek, które przeznaczone są również na odzież wierzchnią ustawionych w korytarzach, a także sporadycznie wydziela się miejsca w szafach szkolnych w salach lekcyjnych przypisanych dla danej klasy- to rozwiązanie jest stosowane przez dyrektorów szkół, do chwili zakupu dla dzieci szafek skrytkowych. Zauważalna jest systematyczna poprawa w dostosowaniu mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci. Dyrektorzy szkół w miarę posiadanych środków finansowych zakupują nowe, posiadające certyfikaty bezpiecznego użytkowania meble szkolne. W 2019r. oceną dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów/ przedszkolaków objęto 64 placówki (12 szkół, 52 przedszkola), łącznie oceny dokonano w 164 oddziałach, analizie poddano 2957 stanowisk pracy uczniów/przedszkolaków. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2019 przeprowadzono 2 akcje.

Pierwsza akcja obejmowała ocenę obciążenia uczniów w klasach I-VI ciężarem tornistrów zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego pn. „Ogólnopolski Dzień Tornistra” w jednej szkole wiejskiej i jednej szkole miejskiej.

Druga akcja w ramach współpracy z Najwyższą Izbą Kontroli Delegatura w Szczecinie w zakresie „Profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży w szkołach publicznych” w ramach

akcji objęto badaniem uczniów klas I-III oraz klasy IV, VI i VIII w Koszalinie w zakresie zgodności wyposażenia z zasadami ergonomii oraz obowiązującymi normami (certyfikaty/ atesty), a także dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/ plecaków uczniów. Podczas prowadzonego badania brano pod uwagę wiek dziecka, płeć, ciężar ciała, ciężar tornistra. W uwagi na to, że w Polsce brak jest obowiązujących norm dotyczących ciężaru tornistra szkolnego przyjęto dla tej grupy wiekowej wskaźniki:

- ciężar tornistra przekraczający 10% wagi ciała ucznia (tzw. niska norma),
- ciężar tornistra przekraczający 15% wagi ciała ucznia (tzw. wysoka norma).

W szkole podstawowej wiejskiej oceną objęto 6 oddziałów- 88 uczniów z klas I-VI. Na 88 uczniów objętych oceną, przekroczenie „niskiej normy 10 %” stwierdzono u 45 zbadanych dzieci (co stanowi 51,13%), przekroczenie „wysokiej normy 15%” stwierdzono u 16 zbadanych dzieci (co stanowi 18,2 %).

W szkole podstawowej miejskiej oceną objęto 6 oddziałów - 126 uczniów z klas I-VI. Na 126 uczniów objętych oceną, przekroczenie „niskiej normy 10 %” stwierdzono u 60 zbadanych dzieci (co stanowi 47,60%), zaś przekroczenie „wysokiej normy 15 %” stwierdzono u 9 zbadanych dzieci (co stanowi 8,73 %).

Skrajne przypadki (dotyczące przekroczenia niskiej 10% i wysokiej 15% normy) odnotowano w oddziałach klas I, IV u 4 uczniów:

- 2 uczniów kl. I , pierwszy o masie ciała 18 kg dźwigał plecak/tornister o wadze 3,6 kg, drugi o wadze 20.3kg dźwigał plecak/tornister o wadze 3,9 kg.
- 2 uczniów kl. IV , pierwszy o masie ciała 24,6 kg dźwigał plecak/tornister o wadze 5,3 kg, drugi o wadze 31.8 kg dźwigał plecak/tornister o wadze 6,1 kg.

W ramach współpracy z Najwyższą Izbą Kontroli Delegatura w Szczecinie w zakresie „Profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży w szkołach publicznych” objęto badaniem uczniów klas I-III oraz klasy IV, VI i VIII w 2 szkoła podstawowych w Koszalinie w zakresie zgodności wyposażenia z zasadami ergonomii oraz obowiązującymi normami (certyfikaty/ atesty), a także dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem noszonych tornistrów/ plecaków. Oceną objęto łącznie 236 uczniów. Na 236 uczniów objętych oceną, przekroczenie „niskiej normy 10%” stwierdzono u 108 zbadanych dzieci (co stanowi 45,76%), przekroczenie „wysokiej normy 15%” stwierdzono u 16 zbadanych dzieci (co stanowi 6,77 %).

Na podstawie przeprowadzanych badań i rozmów z uczniami w obu szkołach stwierdzić należy, że na różnice w ciężarze tornistrów/plecaków noszonych przez dzieci, ma wpływ wiele czynników, m.in.:

- rodzaj materiału, z jakiego został wykonany tornister/ plecak,
- noszenie przedmiotów nie związanych bezpośrednio z programem nauczania tj. butelek z napojami o dużej pojemności, pojemników z kanapkami,
- nie korzystanie lub sporadyczne korzystanie z szafek lub miejsc wyznaczonych w meblach szkolnych w salach lekcyjnych na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

Zgodność wyposażenia z zasadami ergonomii przeprowadzono w oparciu o Polskie Normy:

-w 2 szkołach podstawowych w Koszalinie. Ocenie poddano łącznie 120 stanowisk pracy uczniów z klasy „IV”, „VI”, „VIII”. Skontrolowano stanowiska pracy ww. uczniów w salach lekcyjnych przypisanych do danej klasy oraz w 3 wspólnych pracowniach -chemiczno-biologicznej, fizyczno-chemicznej i komputerowej. Analiza stanowisk pracy uczniów wykazała, że na zbadanych ogółem 120 uczniów -24 uczniów zajmowało nieprawidłowe stanowiska pracy. Uczniowie ci korzystali z mebli edukacyjnych o 1 numer wyższych od zalecanego, pomimo, że na wyposażeniu sal znajdują się meble o zróżnicowanej wysokości to

nie zapewnia się właściwych stanowisk pracy dla wszystkich dzieci, gdyż z tych samych sal lekcyjnych korzystają uczniowie klas starszych i młodszych np. uczniowie z klas IV potrzebują mebli nr 4, zaś uczniowie z klas VII i VIII potrzebują mebli nr 5, 6 i 7. Na wyposażeniu obu placówek znajdowały się meble edukacyjne z certyfikatami bezpiecznego użytkowania, w dobrym stanie technicznym. Meble szkolne w ww. salach lekcyjnych i pracowniach były prawidłowo zestawione i oznakowane.

W jednej ze szkół wiejskich, po wniesionej interwencji, odnotowano niewłaściwą temperaturę w łączniku szkolnym prowadzącym do hali sportowej. Interwencja dotyczyła wysokiej temperatury w łączniku szkolnym. Kontrola potwierdziła zasadność interwencji. Skontaktowano się z wójtem gminy, jako organem prowadzącym informując o stwierdzonych nieprawidłowościach. Wdrożono postępowanie administracyjne. W pozostałych przypadkach, na 88 dokonanych pomiarów temperatury w salach zabaw/salach lekcyjnych oraz innych pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci nie stwierdzono niewłaściwej temperatury pomieszczeń.

We wszystkich nadzorowanych na terenie powiatu koszalińskiego placówkach oświatowo-wychowawczych oraz żłobkach umieszczone są w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu, nie funkcjonują w nich palarnie. Zakaz palenia tytoniu przestrzegany.

Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży

W 2019r. w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży w ferie zimowe i letnie zaplanowano 37 kontroli w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 23 kontrole, obejmując nadzorem warunki wypoczynku 1423 uczestników. W roku 2019 wpłynęły 3 interwencje na niewłaściwe warunki sanitarne w trakcie trwania wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Kontrole sanitarne potwierdziły zasadność wniesionych interwencji. Wydano zalecenia, które wykonano. Osoby winne zaniedbań ukarano mandatami karnymi.

W roku 2019r. na terenie Koszalina i powiatu, w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, nie było prowadzone dochodzenie epidemiologiczne w związku ze zgłoszeniem zbiorowego zachorowania wśród dzieci z objawami ze strony przewodu pokarmowego. Po udzielonych instruktażach obserwuje się wzrost świadomości personelu w zakresie utrzymania właściwego reżimu sanitarnego w tychże placówkach, poprzez codzienne mycie i dezynfekcję pomieszczeń i sprzętu, ze szczególnym uwzględnieniem sanitariatów i będących na wyposażeniu urządzeń sanitarnych, wzmożenie reżimu sanitarnego odnośnie higieny osobistej dzieci, a także ich obsługi.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Zakres działalności oświatowo- zdrowotnej i promocji zdrowia w 2019 roku skupiony był przede wszystkim na realizacji zadań w zakresie realizacji interwencji programowych i nieprogramowych na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Koszalinie. Działania oświatowo-zdrowotne prowadzone były w żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych, i szkołach ponadpodstawowych.

Dyrekcja i kadra pedagogiczna przedszkoli oraz placówek szkolnych chętnie włączała się w realizację programów edukacyjnych oraz interwencji nieprogramowych. Działania prowadzone we ścisłej współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie.

Główne programy prozdrowotne realizowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

- zapobieganie HIV/AIDS poprzez edukację i kształtowanie umiejętności w zakresie szacowania ryzyka w zachowaniach

W ramach profilaktyki HIV/AIDS w roku 2019 realizowany był „Krajowy Program zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”. Celem programu było promowanie testowania w kierunku HIV, zachęcanie do wykonywania testów w punktach konsultacyjno-diagnostycznych. Ponadto uświadamianie, że negatywny wynik testu dzisiaj, nie chroni przed zakażeniem HIV w przyszłości, wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, zmniejszenie poziomu ryzykownych zachowań i uświadomienie faktu, że osoby zakażone wirusem HIV mogą żyć wśród nas.

- realizacja zadań wynikających z „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”, w tym koordynowanie programów edukacji antytytoniowej w szkołach podstawowych

Celem programu było ukazanie zysków płynących z niepalenia oraz zagrożeń wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu. Program ten służył motywowaniu palaczy, a przede wszystkim młodzieży do zaprzestania palenia tytoniu i prób rzucania palenia.

W ramach realizacji „POZPT” zrealizowano następujące programy ogólnopolskie:

- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów pt. „Bieg po Zdrowie”.

Celem programu było zwiększenie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw przyczyniających się do podejmowania odpowiednich decyzji na rzecz zdrowego stylu życia.

- akcja ogólnopolska „Światowy Dzień bez Tytoniu”.

Tematem przewodnim Światowego Dnia Bez Tytoniu 2019 było hasło „Tytoń a zdrowe płuca”. Kampania miała za zadanie zwiększyć świadomość na temat negatywnego wpływu tytoniu na zdrowie płuc, od raka płuc po przewlekłe choroby układu oddechowego oraz podstawowej roli, jaką płuca odgrywają dla zachowania zdrowia i dobrego samopoczucia.

- akcja ogólnopolska „Światowy Dzień Rzucania Palenia”

Celem obchodów akcji było zachęcenie jak największej liczby palaczy do rzucenia palenia, ograniczenia palenia w miejscach, w których przebywają ludzie, upowszechnienie idei miejsc publicznych wolnych od dymu tytoniowego, ochronę przed biernym paleniem.

- kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i promocji aktywności fizycznej w oparciu o założenia programu edukacyjnego „Trzymaj Formę” w szkołach podstawowych

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę”

Celem programu była edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez naukę zasad zbilansowanej diety i aktywnego stylu życia w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program przeznaczony dla uczniów klas V- VIII szkół podstawowych.

Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół podstawowych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

Celem główny programu było zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków przez młode osoby.

Cele szczegółowe: kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji odnośnie własnego zdrowia i poczucia odpowiedzialności za dokonywane wybory związane ze zdrowiem; kształtowanie umiejętności krytycznego myślenia oraz rozpoznawania i zapobiegania sytuacjom sprzyjającym sięganiu po substancje psychoaktywne; zrozumienie przyczyn używania substancji psychoaktywnych i czynników sprzyjających powstawaniu uzależnienia; wzbudzanie empatii i kształtowanie postawy nastawionej na udzielanie wsparcia i niesienia pomocy osobom zagrożonym występowanie zachowań problemowych; zapoznanie uczniów z zagrożeniami i skutkami przyjmowania narkotyków, w tym nowych narkotyków. Program realizowany we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie

Program przedszkolny dotyczący zdrowia jamy ustnej i zapobiegania próchnicy „Zdrowe zęby mamy, marchewkę zajadamy”.

Celem głównym programu było prowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie higieny i zdrowia jamy ustnej wśród dzieci i ich opiekunów w żłobkach i przedszkolach.

Cele szczegółowe: kształtowanie właściwych nawyków higienicznych w zakresie zdrowia jamy ustnej u dzieci, kształtowanie właściwych nawyków dietetycznych w zakresie zdrowia jamy ustnej u dzieci, wprowadzenie i popularyzacja treści prozdrowotnych w zakresie zdrowia jamy ustnej wśród nauczycieli przedszkolnych i rodziców (opiekunów) dzieci.

Program adresowany był do dzieci żłobkowych i przedszkolnych w wieku 3-5 lat, rodziców/opiekunów dzieci objętych edukacją.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Celem Projektu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia oraz przez młodzież.

Projekt realizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny w partnerstwie czterech instytucji: Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutu Medycyny Pracy im. Jerzego Nofera

w Łodzi oraz Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie. Projekt współfinansowany był w ramach Szwajcarsko- Polskiego Programu Współpracy.

Popularyzowanie zasad zdrowego stylu życia wśród mieszkańców poprzez realizację działań edukacyjnych:

- Dnia 22.02.2019r. we współpracy ze Sportową Szkołą Podstawową nr 1 w Koszalinie oraz Komendą Miejską Policji w Koszalinie zorganizowano konkurs prozdrowotny „Żyjemy zdrowo i sportowo” dla uczniów szkół podstawowych. Do udziału w konkursie zgłosiło się 10 szkół podstawowych z terenu Koszalina i powiatu koszalińskiego, łącznie uczestniczyło 111 uczniów.

Celem konkursu było kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, wdrażanie do prowadzenia zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie oraz integracja międzyszkolna. Uczniowie uczestniczyli w konkurencjach sportowych oraz w zadaniach edukacyjnych takich jak sporządzanie piramidy zdrowia, rozpoznawanie przypraw, test wiedzy. Nagrody rzeczowe zestawy sportowe- ufundowane przez Urząd Miejski w Koszalinie i Starostwo Powiatowe w Koszalinie.

- Dnia 28.11.2019r. we współpracy z Centrum Kultury 105 w Koszalinie, Urzędem Miejskim w Koszalinie i Komendą Miejską Policji w Koszalinie zorganizowano konferencję pt. „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Koszalina. Prelegentem podczas konferencji był Pan Roman Latoszyński trener, wieloletni szkoleniowiec z zakresu edukacji seksualnej i profilaktyki HIV/AIDS, pracownik Polskiej Fundacji Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” oraz Zjednoczenia na Rzecz Żyjących z HIV/AIDS „Pozytywni w Tęczy”. W konferencji uczestniczyli uczniowie z Zespołu Szkół nr 1 w Koszalinie, Zespołu Szkół nr 8 w Koszalinie, Zespołu Szkół nr 9 w Koszalinie, Zespołu Szkół nr 10 w Koszalinie, I LO w Koszalinie, V LO w Koszalinie, VI LO w Koszalinie, Computer College w Koszalinie, łącznie około 900 osób. Konferencja podzielona została na dwa odrębne spotkania. Konferencja finansowana przez Prezydenta Miasta Koszalina.

Informacje z przebiegu konferencji zamieszczone w lokalnych mediach: Telewizja Kablowa MAX Koszalin, Radio Eska Koszalin, Radio Koszalin, Tygodnik Koszaliński MIASTO.

- Dnia 30.11.2019r. w Radiu Koszalin przeprowadzono konkurs wiedzy dla słuchaczy Radia. Za poprawne odpowiedzi na pytania przygotowane przez pracownika Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia słuchacz otrzymał bilet wstępu do Parku Wodnego w Koszalinie oraz bilet do Kina Kryterium w Koszalinie. Nagrody ufundowane przez Prezydenta Miasta Koszalina. Konkurs przeprowadzany we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie.

- Dnia 02.12.2019r. we współpracy z VI Liceum Ogólnokształcącym w Koszalinie, Komendą Miejską Policji w Koszalinie i Urzędem Miejskim w Koszalinie przeprowadzono międzyszkolny konkurs wiedzy przebiegający pod hasłem „Żyję bez ryzyka HIV/AIDS”. Głównym celem

konkursu było zwrócenie uwagi na problem występowania zakażenia wirusem HIV wśród młodych osób, powstrzymywanie ich od ryzykownych zachowań seksualnych, które mają zazwyczaj miejsce po spożyciu alkoholu lub narkotyków. W konkursie uczestniczyli uczniowie z 9 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Koszalina i powiatu koszalińskiego oraz wychowankowie Miejskiego Ośrodka Adaptacji Społecznej w Koszalinie. Nagrodą w konkursie był karnet na siłownię i zajęcia fitness, wejście do Parku Wodnego w Koszalinie oraz sprzęt elektroniczny.

- Dnia 05.12.2019r. we współpracy z Komendą Miejską Policji w Koszalinie w Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie został przeprowadzony i rozstrzygnięty międzyszkolny konkurs z zakresu profilaktyki HIV/AIDS przebiegający pod hasłem „HIV-WIEM! Jestem bezpieczny dla siebie i innych” organizowany dla uczniów klas VIII szkół podstawowych. Głównym celem konkursu było zwrócenie uwagi na problem występowania zakażenia wirusem HIV wśród młodych osób, powstrzymywanie ich od ryzykownych zachowań seksualnych, które mają zazwyczaj miejsce po spożyciu alkoholu lub narkotyków.

- Dnia 28.02.2019r. we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie zorganizowano na etapie powiatowym „III Wojewódzki Przegląd Form Artystycznych” dla uczniów szkół podstawowych realizujących program z terenu Koszalina i powiatu koszalińskiego. Głównym celem konkursu było przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych wśród uczniów szkół podstawowych poprzez popularyzację treści profilaktycznych w tym zakresie z wykorzystaniem artystycznych form wyrazu tj. inscenizacji, śpiewu, tańca. Do udziału w konkursie zgłosiło się 8 szkół, łącznie 70 uczestników. Uczestnicy konkursu w nagrodę otrzymali sprzęt elektroniczny i dyplomy. Nagrody ufundowane przez Urząd Miejski w Koszalinie i Starostwo Powiatowe w Koszalinie. Informacja z przebiegu konkursu zamieszczona w lokalnych mediach.

Na etapie wojewódzkim Szkoła Podstawowa nr 13 w Koszalinie zajęła II miejsce ze spektaklem pt.: „Że to wiesz”, Szkoła Podstawowa w Boninie zdobyła wyróżnienie ze spektaklem pt. „Dobry wybór”.

- organizacja stoisk edukacyjnych podczas imprez prozdrowotnych organizowanych dla społeczności szkolnej i lokalnej połączonych z poradnictwem i dystrybucją materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, palenia tytoniu, profilaktyki próchnicy, nadwagi i otyłości, substancji psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków tzw. dopalaczy, w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,

- organizacja prelekcji z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, palenia tytoniu, profilaktyki próchnicy, nadwagi i otyłości, substancji psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków tzw. dopalaczy. Podczas prelekcji dla chętnych uczniów dokonywany był pomiar BMI na wadze z analizatorem składu ciała oraz ćwiczenia z użyciem alkogogli, w których można doświadczyć na czym polega „opóźniona reakcja”, czyli stan po spożyciu alkoholu.

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W KOSZALINIE

Ulica Zwycięstwa 136, 75-613 Koszalin tel. 094 342-40-85, fax. 094 342-53-57

- w ramach doskonalenia przedszkolnych i szkolnych koordynatorów programów organizowane są szkolenia programowe, na których przedstawiane są główne cele i założenia programowe oraz metody realizacji działań programowych.

Jedyną trudnością, niezmienną od lat, z którą boryka się Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia była i jest zbyt mała ilość materiałów edukacyjno-informacyjnych oraz gadżetów do zakresu prowadzonych działań edukacyjno-oświatowych. Otrzymane niewielkie ilości materiałów i gadżetów nie wystarczają dla dzieci i młodzieży biorących udział w realizowanych interwencjach programowych i akcjach.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Koszalinie w ramach prowadzonej współpracy pozyskuje środki finansowe z Urzędu Miejskiego w Koszalinie i Starostwa Powiatowego w Koszalinie. Niestety pozyskane i posiadane środki ograniczają możliwości organizacji większej ilości działań edukacyjnych.

p.o. PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Koszalinie

lek. med. Elżbieta Galińska-Gruchala
specjalista chorób zakaźnych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie
Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Koszalinie
ul. Zwycięstwa 136, 75-613 Koszalin
tel. 094 342-40-85; fax 094 342-53-57
<http://pssekoszalin.pis.gov.pl/> email: psse.koszalin@pis.gov.pl